Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

Hierbij geeft : .....

Jongen/Meisje : .....

wonende : .....

te.....

lid der afdeling : ..... oud .....jaar, zich definitief/voorlopig[1])
op als deelnemer voor 't congres

Ben je vegetarier : .....Breng je een fiets mee: .....

Welk muziekinstrument breng je mee? .....

Opmerkingen[2]) :

1) Indien voorlopig, voor 15 Dec. opgeven of je al dan niet komt, daar anders je opgave als ongedaan wordt beschouwd.

2) Wanneer je niet het hele congres komt, vermeld je hier welke dagen je komt.

5

BRIEFKAART

Aan Haring Land

Siegerswoude

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

reis naar wintercongres 1945

Hiermede geeft (naam en voornaam)

.....

wonende: .....

te: .....

lid der afd. ..... oud ..... jaar

te kennen, dat hij/zij van plan is om naar het congres te reizen per door de bond georganiseerde reisgelegenheid, zo mogelijk vanaf:

.....

5

BRIEFKAART

Aan Tiny Hoekstra,

Dahliastraat 5,

Zwolle

NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE

MEDEDELINGENBLAD NO. 1-2, MEI 1943

UITGEVER: NEDERL. JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE, KENNUMMER N.C. 05012, VERSCHIJNT 4 X PER JAAR, VERANTWOORDELIJK REDACTEUR: C. E. VERVOORT, D 96, ESBEEK
EXPEDITIE: IED ROSBERGER, ADM. DE RUYTERWEG 392, AMSTERDAM WEST – DRUKKER: GEBR. den OUDSTEN, LEKKERKERK

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
BIBLIOTHEEK
Leiden

ZOMERKAMPEN 1943

Geen beter buur dan de natuur, wist Brederode, en op een andere dag zei hij: 't Kan verkeren. Hij had gelijk, want een hele tijd is het verkeerd verkeerd en wat eens een goeie buur was, is nu een verre vriend. Gelukkig zijn er intussen tal van nuttige instellingen gekomen, als fietsen, spoorwegen en onze Bond, die er voor zorgen dat die verre vriend in ere gehouden wordt.

Wij doen dat op onze uitingen: onze excursie's en onze kampen. Ook dit jaar houdt de N. J. N. weer een aantal zomerkampen op enkele van de mooiste plekjes van ons land. Waar en wanneer, dat vind je in dit mededelingenblad. Waarom en hoe, dat staat er niet in. Daarvoor is deze inleiding.

Waarom ook nu onze kampen doorgaan?

Omdat we er van overtuigd zijn, dat juist in deze tijd gezonde en nuttige ontspanning van onschatbare waarde is. Natuurlijk zijn er moeilijkheden. Die willen we overwinnen. Dat dit kan, is vorig jaar bewezen.

Hoe de kampen worden? Laten we daar nu nog niet over spreken. Trek met ons uit naar de Brabantse vennen, langs de Overijsselse beken, over de Friese dijken, laat de wind door je haren waaien en schudt voor een week alle beslommeringen van je af. Je zult er geen spijt van hebben. Tot ziens in de kampen!

GAASTERLAND, DENEKAMP, DE LOGT

ALGEMENE MEDEDELINGEN

Aan de kampen kunnen slechts zij deelnemen, die lid zijn van de N.J.N. Ieder is vrij te kiezen, naar welk kamp hij/zij wil gaan. Indien het maximale aantal deelnemers voor een kamp bereikt is, zal de K.C. overleg plegen omtrent overplaatsing. In het algemeen zal het tijdstip van binnenkomst van de aanmelding bepalen, wie overgeplaatst worden. De K.C. behoudt zich het recht voor, van deze algemeene regel af te wijken, indien zulks in het belang van de goede gang van zaken in het betrokken kamp wenselijk lijkt.

Natuurlijk verwachten we slechts volkomen gezonde deelnemers in de kampen. Voor eerste hulp bij kleine ongevallen is in ieder kamp een goed voorziene verbandkist aanwezig.

In verband met de absolute neutraliteit van de Bond is het verboden, andere vlaggetjes en/of insignes dan die van de N.J.N. mee naar de kampen te brengen. In verband met een desbetreffende verordening van de bezettende overheid, is ook het meenemen van padvindersriemen en/of messen verboden.

Niemand wordt voor 's morgens 11 uur op de dag van aanvang van het kamp op het kampterrein toegelaten, tenzij daartoe uitdrukkelijk door de K.C. uitgenodigd.

Elk kamp bestaat uit een gescheiden jongens- en meisjeskamp, met resp. een leider en een leidster. De leider is tevens algemeen kampleider.

AANMELDING.

Vul het aanmeldingsformulier in dit nummer volledig in; laat, voorzover je minderjarig bent, de gevraagde accoordverklaring door een van je ouders tekenen en stuur hei naar de betrokken administratrice. Tegelijkertijd stort je het kampgeld of tenminste *f* 5.— op haar girorekening. Betaal je niet het gehele kampgeld ineens, vermeld dan onder „opmerkingen" wanneer de rest volgt.

Indien je je voorlopig opgeeft, vermeldt dan onder „opmerkingen" ook de datum van de definitieve beslissing en schrijf ook *f* 5.— over. Indien je je uiterlijk een week voordat het kamp begint, terugtrekt, wordt dit bedrag volledig gerestitueerd. Anders wordt een gulden afgehouden voor reeds gemaakte onkosten.

Ieder ontvangt bericht of hij al dan niet is aangenomen. Deze aannamekaart moet medegebracht worden naar het kamp en daar bij de administratrice worden ingeleverd. De aanmelding wordt gesloten, zodra het maximale aantal deelnemers voor een kamp is bereikt of anders op 15 Juni. Eerst na die datum worden de aannamekaarten verstuurd.

KAMPGELD.

Dit bedraagt voor alle kampen *f* 15.— De kosten mogen geen bezwaar zijn, daarom is reductie mogelijk. Aanvragen hiertoe vóór 15 Juni te richten aan de administratrice van het betrokken kamp, voorzien van steekhoudende argumenten. Geheimhouding is natuurlijk verzekerd. Bericht op je aanvrage krijg je pas na 15 Juni.

Wie slechts een gedeelte van een kamp meemaakt, betaalt *f* 2.— per dag.

WAT JE MEE MOET NEMEN.

Om te eten: bord en kroes (onbreekbaar en liefst niet van aluminium, dat te gauw heet wordt), lepel, mes, vork.

Om te slapen: strozak; deze wordt op de boerderij met stro gevuld. Minstens twee wollen dekens (maak er een dekenzak van, heel practisch).

Om schoon te blijven: wasgerei en badpak.

Om vuil te maken: practische kampkleding (denk aan reservekleren!) Een warme trui en een waterdichte regenjas zijn aan te bevelen, evenals stevig waterdicht schoeisel (ook voor meisjes).

Om op excursie te gaan: natuurhistorische ingrediënten, fototoestel, kijker, flora, enz., als je in het bezit van deze zaken bent. Verder rugzak, veldfles, enz. Vergeet ook niet een stevig zakmes mee te nemen, maar laat je kampmes thuis, daar dit je last met de politie zou kunnen bezorgen.

Om 's avonds te gebruiken: muziekinstrumenten, zangbundels, enz.

Om op te rijden: het medenemen van een fiets is zeer gewenst. Echter alleen indien er nog banden om zitten. De fietsers zijn verplicht zelf bandenplakmateriaal mee te brengen.

In verband met de distributie moet ieder een aantal bonnen en van bepaalde artikelen een hoeveelheid in natura meebrengen. Nadere mededelingen hieromtrent volgen op de aannamekaart.

De eerste maaltijd in het kamp is die van 7 uur op de dag van aanvang. Ben je er dus eerder, dan moet je zelf voor eten zorgen.

Tenslotte moet je ook nog je persoonsbewijs, lidmaatschapskaart en aannamekaart meebrengen.

Inlichtingen bij de betrokken administratrices of bij den wnd. kampsecretaris Guido v. Suchtelen, Adm. de Ruyterweg 547, A'dam W., alleen schriftelijk!)

BELANGRIJK!

Ieder kamp biedt plaats aan een beperkt aantal deelnemers. Daarom raadt de K. C. een ieder aan meer dan één kamp van voorkeur op te geven. Over de redenen van weigering of overplaatsing van deelnemers kan geen correspondentie worden gevoerd. De K. C. behoudt zich het recht voor kampen niet door te laten gaan, verandering te brengen in de aangekondigde kampplaatsen en -data en in het algemeen alle maatregelen te nemen die zij in verband met de bijzondere omstandigheden noodzakelijk of wenselijk acht.

WERKPLAN

Je begrijpt, dat we in de kampen hard aan de natuurstudie werken. Talloze waarnemingen worden gedaan, allerlei onderzoekjes worden aangepakt, er wordt ijverig verslag gemaakt... maar wat gebeurt er meestal met zo'n verslag? Het wordt in een archief gestopt en geen mens kijkt er meer naar. Natuurlijk ben je zelf een heel stuk wijzer geworden; toch gaan er altijd nog veel natuur-historische gegevens verloren. Dat is jammer; wij willen ons werk graag zinvol maken; wij willen het in dienst stellen van een hoger doel.

Daarom hebben we een **werkplan voor de Zomerkampen** opgesteld. Dit bestaat onder meer uit de volgende punten:

Bij iedere kampplaats is een terrein uitgezocht, dat in aanmerking komt om beschermd te worden. De natuurbeschermingsverenigingen stellen het op prijs, wanneer van een onbeschermd terrein nat. historische gegevens verzameld worden. Daaruit kan n.l. blijken of een gebied ook wetenschappelijke waarde heeft. Deze terreinen nu gaan we inventariseren. Alle waargenomen vogels, planten, insecten, enz. worden genoteerd, er gaan extra veel excursie's heen en aan het eind van de zomer kunnen wij een rapport uitbrengen. Op deze manier dragen wij ons steentje bij aan de natuurbescherming.

Van veel vogels is de verspreiding wat b.v. broedgebied betreft, nog niet goed bekend. Enkele soorten zullen speciaal in onze aandacht staan (o.a. Glanskop- en Matkopmees), zodat we de wetenschap misschien met enkele exacte waarnemingen kunnen verrijken.

Gaasterland is een gebied, dat vroeger aan een zoute zee lag; nu ligt het aan het zoete IJsselmeer. Vroeger groeiden er veel zoutminnende planten, die langzamerhand door zoetwaterplanten worden verdreven. Wij zullen nagaan, hoever het met deze strijd tussen zout en zoet staat.

In de vennen bij Oisterwijk zit soms voedselrijk-, soms voedselarm water. De voedselrijkdom bepaalt wat voor dieren en planten er voorkomen. Misschien kunnen we ontdekken welke soorten karakteristiek zijn voor een bepaald type water!

Andere onderwerpen liggen in de kampboerderij op je te wachten. Dit was maar even een greep uit het rijke gebied der natuurstudie, waar wij ons deze zomer aan zullen wijden.

NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE
ZOMERKAMPEN 1943

Definitieve*)
Voorlopige*) opgave voor het kamp .....

Indien dit kamp geheel bezet is, wil je dan nog van één der andere kampen gebruik maken? Zo ja van welk? .....

Naam en voornaam: .....

Volledig adres: .....

Jongen of meisje: ..... Geboortedatum: .....

Lid van afdeling: .....

Hoeveel zomerkampen heb je meegemaakt? ..... en congressen? .....

Ben je vegetariër? ..... Breng je een fiets mee? .....

Breng je een muziekinstrument mee? Zo ja, welk? .....

Opmerkingen **) .....

.....

.....

*) Doorhalen wat niet van toepassing is.
**) Wanneer je slechts enkele dagen van een kamp meemaken kunt, vermeld je hier de data van aankomst en vertrek.

Gaasterland

Als een beschermende wal ligt het daar, het lage midden van Friesland, met zijn meren en moerassen, afsluitend tegen het eertijds dreigende water van de Zuiderzee. Nog vertonen hier en daar de steile randen van de kliffen de sporen van de afknagende werking der golven. Hoog land is het, wijduit golvend, zodat vaak, na een soms vrij zware klim, een uitzicht je komt verrassen, ver over glooiend weiland en korenvelden, over bossen en over de zee. In dit gebied komt de grondmoraine van de derde ijstijd aan de oppervlakte en karakteriseert met zijn glooiende, afgeslepen hellingen, zijn kleileem en zandgronden het landschap. Factoren, wier uitwerking we in de plantengezelschappen duidelijk kunnen waarnemen.

Hierdoor ook treffen we ineens, als een oase in de eindeloze weiden, uitgestrekte bossen aan, loofbos meest. En dit is mede oorzaak, dat er hier heel wat vogels voorkomen, wie het meer naar het Noorden aan behoorlijke nestgelegenheid ontbreekt. Want hoe arm het Westen van de provincie verder ook aan zangvogels moge wezen, hier is daarvan niets te merken.

Betrekkelijk klein is dit eilandje van pleistocene gronden maar in de eindeloosheid van venen en weiden er omheen, al treffen we ook buiten het eigenlijke gebied nog wel sporen van de werking van het landijs aan, zo in het smeltwaterdal van de Fluessen met zijn opvallende, langgerekte vorm.

Maar even grote aantrekkelijkheid hebben naast deze oudste gronden van Friesland ook de heel jonge. En hiermee bedoel ik speciaal de lage buitendijkse banken, Mokkebank, Stoenkharne, Makkumerwaard. Vogelterreinen in de meest uitgebreide zin van het woord, broedplaatsen o.a. van kluut en grote stern. Al van ver kun je, de dijk afrijdend, de witte vogelwolken boven zee zien.

En toch, naast alle andere moois, want veel vergat ik nog: de Lindevallei, de Lemsterhop, naast dit alles blijft je van Gaasterland vooral één beeld bij. Het uitzicht van een bosrand op een heuveltop over korenvelden en akkers omlaag naar een roodgedaakte boerderij en omhoog weer naar de scherpe rand van het Oudemirdumerklif, ver over zee heen. Aan het eind van de zomer zul je weten, welk uitzicht ik bedoel.

TJEERD VAN ANDEL.

Gaasterland I 19—26 Juli.
Leider: de heer K. Hana te Voorschoten.
Leidster: Mevr. Hana.

Gaasterland II 29 Juli—5 Aug.
Leider: de heer C. J. J. v. d. Maas te Stolwijk.
Leidster: Mevr. van der Maas.

Gaasterland III 7—14 Aug.
Leider: de heer D. Ruting te Amsterdam.
Leidster: Mevr. Ruting.
Postadres: Kamp N.J.N., Oude Mirdum, Gaasterland.

Administratrice Gaasterland:
Elly Desmit, Brederodestraat 75, A'dam (W). Kampgeld gireren op postrekening D 4453 (Gem. A'dam) van Elly Desmit te Amsterdam.

Ligging terrein: Vanaf Oude Mirdum ga je de weg op naar het Rijsterbos tot aan de Oude Balksterweg. Verder de bordjes volgen.

Bagage vooruit zenden per Ned. Spoorwegen als snelgoed. Adresseren aan Administratrice N.J.N.-kamp p/a G. v. d. Duim, Oude Mirdum, Gaasterland.

Denekamp

Tussen de heuvels van Oldenzaal en Bentheim ligt het stroomdal van de Dinkel, die hier reeds duizenden jaren lang haar water Noordwaarts voert naar de Vecht. Een uitgestrekt bronnengebied voedt deze Dinkel. Talloos zijn de kleine beekjes, die ons stroomopwaarts naar schitterende bronnetjesbossen voeren. Ik denk aan de Nutterbronnen, aan het bos op de Austiberg. Heb je wel eens goudveil gezien? Nu, daar kun je het bewonderen.

In de zomer een smal stroompje van slechts enkele meters breed, kon de Dinkel vroeger in de winter aanzwellen tot een bruisende stroom, die veel van het omringende land in een woelige watermassa veranderde. De malse groene uiterwaarden met hun sierlijke steenanjer en slanke langbladereprijs, die je nog op vele plaatsen langs de oevers vindt, leggen daarvan een levend getuigenis af.

Niet steeds echter zijn het groene weiden, die je langs de Dinkeloever aantreft. Dwars door dichte loofbossen voert ons de stroom. Singraven, Borgbos, Hassinkhof. In het schemerdonker van deze oude bossen spreidt het heksenkruid zijn witte wade, vlammen russula's en gordijnzwammen en hamert de specht zijn eentonige ratel.

Plotseling ligt daar een blinkende zandverstuiving voor ons, het Lutterzand. Op een warme zomerdag hangt de lucht er trillend tussen de jeneverbessen. Hier schuurt de Dinkel zich een bedding door het kale zand. In de hoge oevers nestelen overzwaluwen. Op het zandige strandje kun je de oeverloper bespieden.

Maar het is niet alles Dinkel, wat er blinkt. Achter de Dinkelweiden rijst het hoge land op. Temidden van golvende akkers liggen ook hier nog ongerepte natuurgebieden. Een van de mooiste plekjes vormen wel de Bergvennen. In een uitgestrekt heideland liggen hier de verlaten vennen met hun zandige oevers, waar in de zomer de lobelia weelderig bloeit. Scherp tekenen zich de figuurtjes van kokmeeuw en zwarte stern tegen de jagende wolkenlucht af.

Ik zou nog kunnen vertellen van het Agelerbroek, van de groeven in Losser en Rossum, maar laat dit „Denekamp in vogelvlucht" voldoende zijn. Trek 7 dagen met ons mee en dit alles en nog veel meer zal je deel worden. Je zult er geen spijt van hebben.

Tot ziens in Denekamp!

EMY ODÉ.

Denekamp I: 9—16 Juli.
Leider: de heer A. Besemer te Wageningen.
Leidster: Mej. W. Swierstra te Rotterdam.

Denekamp II: 19—26 Juli.
Leider: de heer Ir. G. P. Ittmann te Eindhoven.
Leidster: Mevr. van der Kloot te Apeldoorn.

Denekamp III: 29 Juli—5 Aug.
Leider: de heer J. van der Pot te Hillegersberg
Leidster: Mevr. van der Pot.

Administratrice Denekamp:
Rie van Maarleveld, Friesche weg 22, Alkmaar. Kampgeld gireren op postrekening No. 319787 t. n. v. Rie van Maarleveld te Alkmaar.
Postadres: Kamp N.J.N. Denekamp.

Ligging terrein: Je gaat de weg Denekamp—Ootmarsum op. Voor de brug over het kanaal Almelo—Nordhorn sla je links af en houdt die zijde van het kanaal. Even voorbij de volgende brug zie je links twee boerderijen liggen, waarvan de N.J.N.-vlag waait.

Bagage vooruitzenden per Ned. Spoorwegen als snelgoed. Adresseren aan Administratrice N.J.N.-kamp, station restante Denekamp.

De Logt

Als je de grote wegen volgt, vind je het niet. Maar dat moet je in Brabant ook nooit doen. Als je dit land wilt ontdekken, sla dan links- of rechts af en er gaat een nieuwe wereld voor je open.

Torenhoge populieren zwaaien hun kruinen boven knusse, langgerekte boerderijtjes. Daartussen liggen, kris-kras door elkaar, de akkers: roggeveldjes en stukjes wei, soms een blokje donkere dennen. Af en toe een vergezicht over wit- en geelgespikkelde weiden naar een verre bosrand, een dorpskerkje, dat een parmantig torentje de lucht inprikt, een witgepleisterde hoeve, een paar roodbonte koeien aan een spiegelend plasje.

Maar beroemd is Brabant om zijn vennen.

Half Nederland is er geweest, heeft er genoten en bananenschillen neergegooid. De mooiste plekjes zijn, zoals gewoonlijk, het minst bezocht. Daar kun je de futenjongen zien spelevaren op de rug van hun ouders en dansen de juffertjes van Oisterwijk tussen de waterlelies.

Er zijn nog plaatsen, waar 's morgens heel vroeg, als de ochtendnevels nog over 't water hangen, de reeën komen drinken. Met veel, heel veel geduld kun je ze te zien krijgen. Dwars door dit gebied stromen een paar merkwaardige beekjes, voor een deel genormaliseerd, maar op sommige plaatsen langs uitgestrekte veenterreinen. Hier en daar gaan deze over in moerasbos, met een typische flora en een rijke vogelbevolking.

Vlak bij één van die beekjes staat onze kampboerderij. „Moekes" zwaait er de scepter; zij is onze kampboerin. Bij haar zullen we een week lang te gast zijn. Je zult ondervinden, dat de Brabantse gastvrijheid nog niet verdwenen is!

COR VERVOORT.

De Logt I: 19—26 Juli.
Leider: de heer P. Roesink te Haarlem.
Leidster: wordt nader bekend gemaakt.

De Logt II: 29 Juli—5 Aug.
Leider: de heer J. Nijkamp te Den Helder.
Leidster: Mevr. Nijkamp.

De Logt III: 7—14 Aug.
Leider: de heer J. de Jong te Amsterdam.
Leidster: Mej. Tini Vriend te Den Haag.

Administratrice De Logt:
Annie Vas Dias, Kennemersingel 4, Alkmaar. Kampgeld gireren op postrekening No. 381060 t. n. v. Emy Odé te Leiden.
Postadres: Kamp N.J.N. de Logt, Oisterwijk.

Ligging terrein: Komende van Oisterwijk ga je de weg Oisterwijk—Oirschot op. Bordjes met „Kamp N.J.N." wijzen dan verder de weg.

Bagage vooruitzenden per Ned. Spoorwegen als snelgoed. Adresseren aan Administratrice N.J.N.-kamp, station restante, Oisterwijk.

Literatuur en kaarten

ALGEMEEN.

Kennis van de bodem, waar je van 't zomer op komt te staan, is een eerste vereiste, wil je iets van de streek als geheel begrijpen. J. F a b e r: Nederlandse Landschappen, en: Geologie van Nederland, geven je de basis hiervoor, bovendien lit. opgaaf van terreinen rond onze kampplaatsen.

F. K o s t e r geeft in: Natuurmonumenten van Nederland, karakteristieken van de bezittingen van de Ver. tot Beh. van Nat. monumenten. L. T i n b e r g e n noemt in: Vogels in hun domein, veel exc. terreinen, waar we zeker heengaan. Maar als je je werkelijk goed wilt voorbereiden, dan moet je de laatste 4, 5 jaargangen van de volgende tijdschriften eens afgrazen (oudere jaargangen allicht ook, als je ze bereiken kunt; je vindt hierin gegarandeerd van alle kampplaatsen iets — zoek ze zelf maar uit): Amoeba (kampno's!), De Levende Natuur, Natura, De Wandelaar en In Weer en Wind.

GAASTERLAND.

Friesland-Natura 1930; Friesland- en Zuiderzee-album Verkade: J. Botke: Fen Fryslâns Groun; Wiersma: Zwerven door Friesland; boeken van De Stoppelaar.

DENEKAMP.

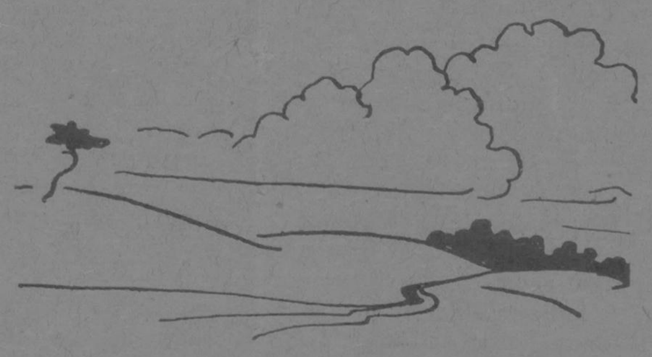
Dinkelland-Natura's 1933; J. B. Bernink: Ons Dinkelland; Gids voor Ootmarsum en omstreken, VVV-uitg.; Jubileumuitg. „Natura Docet" 1911-'36.

DE LOGT.

Breda- en Oisterwijk-Natura's 1928 en '42; Jaarboek van Natuurmonumenten 1918—22, 1929—35. Van Nijnanten: Zwerven door N. Brabant.

KAARTEN.

Topografische kaarten niet meer te krijgen. ANWB-kaarten staan op uitverkocht-raken: haast je! Wend je tot één der kantoren hiertoe. Kaarten met een kleinere schaal dan 1 : 100.000 zijn nauwelijks bruikbaar voor excursie-doeleinden.

Door de ouders in te vullen:

Ondergetekende gaat ermee accoord dat zijn/haar zoon/dochter .....deelneemt aan het aan de achterzijde genoemd N.J.N.-kamp, terwijl de N.J.N. geen enkele aansprakelijkheid aanvaardt voor eventuele schade en ongelukken van welke aard ook, die hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings het gevolg zijn van gebeurtenissen, voortkomende uit de nationale en internationale toestand.

Handtekening:

.....

Dit formulier uitknippen en aan beide zijden ingevuld in een envelop opzenden aan de betreffende administratrice van het gewenste kamp. **Vóór 15 Juni opzenden!**

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
BIBLIOTHEEK
Leiden

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

Mededelingenblad No. 3, Sept./Oct. 1943

Uitgave: Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie. Kennummer: N.C. 05012. Verschijnt 4x p.j. Verantwoordelijk redacteur: C. E. Vervoort, D 96, Esbeek (N.Br.). Expeditie: Ied Rosberger, Adm. de Ruyterweg 392, Amsterdam-West. Drukkers: Gebr. den Oudsten, Lekkerkerk.

MET MOED EN VOLHARDING.....
ging het voort op het pad.

10 zomerkampen was het doel. 9 werden er bereikt. En wat voor 9-tal! Luisterrijk waren ze!
Ben je er geweest? Denk dan nog eens aan onze zwerftochten over het Lutterzand, 's morgens bij het eerste ochtendgloren, op jacht naar groot wild, aan de vogelrijkdom van de Mokkebank, wit blinkend in de zomerse zon en aan de aanrollende nevelbanken over de in het wegstervend licht nog even paars nagloeiende Kampina-heide. Maar genoeg. Al wat we beleefden kan ik toch niet weergeven, maar voor ons zal deze enkele flits al meer dan voldoende zijn om ons onze 7 kampdagen in hun geheel weer helder voor de geest te roepen.
Ben je er niet geweest? Luister dan eens naar de enthousiaste verhalen van hen, die uit Denekamp, Gaasterland of de Logt terugkeerden, want wat zij aan geestdrift wonnen, is ook voor jullie bestemd.
Opgaan, blinken en verzinken, alles wordt herinnering. De kampen liggen achter ons. Het afdelingsleven wacht weer. Een rijk arbeidsveld ligt voor ons, want nu is het de tijd om iets van het vuur, dat we deze zomer uit de kampen voor onze Bond en zijn doelstelling meegekregen hebben, uit te dragen onder de jongeren. Trek er op uit met anderen. De herfsttijd met zijn rijkdom aan kleuren en vormen staat voor de deur. En al zal ons werk ons niet altijd even gemakkelijk vallen en zullen de moeilijkheden ons ongetwijfeld niet bespaard blijven, we weten nu wat we aan kunnen. Werk ze!

EMY.

RESULTATEN VAN HET PHAENOLOGIE-WEEKEND 27/28 FEBR. 1943.

A. Weer.

Uit N.W. tot Z.W richting woei een flinke bries, die een mistbank voortstuwde naar het O. 's Morgens mistte het bij 4 en 5; 's middags bij 2. De waarnemers bij 8 hadden tot in de middag mist; bij 1 de hele dag zon. Luchttemperatuur in de schaduw op 1.50 M. hoogte 5°—9° C.; vooral koud op open terrein en daar, waar het mistte. Naar het Z. toe iets warmer ondanks de mist. Ook in de windstille bossen een hogere temperatuur. Watertemperatuur 3°—7° C., afhankelijk van de aard van de omgeving en de diepte (sloot in wei hoge, bosvijver lage temperatuur) (1). Bodemtemperatuur aan de oppervlakte van wit zand 9°, zwart zand 11°, bos 5°, 10 cm. onder de grond overal 4° C. (2).

B. Planten.

1. Bomen. Kamperfoelie en Vlier overal in blad, de laatste al bloeiend bij 7. In de dalen bij 8 had de kamperfoelie slappe bladeren door de nachtvorst (de zware koude lucht zakt naar beneden tijdens windstilte). De Els vertoont bladeren in 2, 5, 7 en 8. Bij 3 en 6 staan de bladknoppen op springen, terwijl bij 1 en 4 nog niets te zien is. Hieruit is een **bloeilijn** voor de Els te construeren (zie het kaartje). Het verloop van de lijn wordt duidelijk, als we rekening houden met de vertragende werking die de zee (langzame verwarming) en het koudere Noorden op de bloei uitoefenen; de lijn loopt in N.O. richting. We zien bovendien dat er een strook is achter de kust (6—30 km. landinwaarts), die in 't vroege voorjaar vóór is: hier wordt geprofiteerd zowel van het zee-

klimaat (zachte winters) als van het landklimaat (snelle verwarming van het land). Zie uitvoerig hierover het onder E genoemde artikel van Heimans. De Meidoorn staat in blad (vooral de onderste takken!) langs

1. **Marum**
2. **Havelte**
3. **Alkmaar, 10 km. uit de kust**
4. **Heemstede, 8 „ „ „ „**
5. **Nieuwkoop, 30 „ „ „ „**
6. **Rozenburg, 12 „ „ „ „**
7. **Kralingen, 30 „ „ „ „**
8. **Heelsum**

de kust (4, 7), in knop bij 8; de invloed van het landklimaat (koude winters) werkt blijkbaar iets remmend in 8 — later juist stimulerend door de warmere zomers: de bloeilijn zal inplaats van N.O. in O. richting gaan lopen. Maar ook de bijzondere standplaats hier (koude dalen) beïnvloedt de bloei; later verdwijnt deze invloed.
Hazelaar uitgebloeid in 2, 3 en 7, nog bloeiend in het koude Noorden. (1). De Wilg is bijna in bloei vlak aan de kust (6), bij 1 bloeit hij al.
Een Berberisstruik bij 7 stond in blad, behalve een nog volkomen kaal stuk aan de N.O. kant, waar een trekgat was (typische invloed van de ligging: al lag het kale stuk van de wind af, door de tocht erlangs bleef het nog kaal).

2. Kruiden. Over het hele land werden 37 soorten in blad en 18 in bloei gevonden. Opvallend van de bloeiers waren: Koekoeksbloem (4) en Blauw Walstro (6). Hondsdraf en Muur bloeiden overal (behalve in 4 en 8; weer dezelfde remmende werkingen, of standplaatsverschillen?). De lengte van de Brandnetels nam naar het N. toe af. In Heemstede werd een temperatuur van 6,5° C. bij een uitgebloeid Sneeuwklokje gemeten, terwijl een nog niet uitgelopen ex. (andere standplaats) tegen de 6° mat; dus hoe warmer — hoe eerder bloei.

3. Mossen. Een 20 m. hoge heuvel bij 1 was begroeid met zandhaarmos, waarvan de sporekapsels rijp waren. De kleur dezer kapsels wisselde nogal: bruin op de Z.-helling (8° C.), gelig boven op de heuvel (7°), rood op de N.-helling (6°) en donkerrood in het dal (5°). Warmte, licht, vocht en ouderdom zijn hier waarschijnlijk de oorzaak van. Verder overal veel mossen in alle stadia (a. jonge ex., b. met afvallend huikje, c. met afvallend dekseltje).

C. Dieren.

1. Vogels. In totaal ruim 60 soorten waargenomen, waarvan 25 zingend. De Kievitten waren laat dit jaar, ze lieten hun baltsroep zelden horen en worden nog op trek gezien (5). De Scholekster-balts was precies op tijd (3). Vinken en Spreeuwen trokken langs de kust; de Roofvogels waren nog zwervend (6). Veel Veldleeuwerikken, weinig Graspiepers werden waargenomen in vergelijking met andere jaren. De Torenvalk in voorjaarsvlucht, Kauwen en Wilde Eenden in paartjes, Meeuwen en Eenden juist in wisselend kleed, allerwegen roffelende Spechten, zin-

gende Mezen en Lijsters — dat was het resultaat, waarbij Z. en N. geen merkbaar verschil vertoonden (bij 8 werden slechts weinig soorten gezien door de mist). Alleen de zingende Tjif-tjaf bij Rotterdam was wel heel bijzonder vroeg.

2. Andere dieren. Opvallend waren de vele Lieveheersbeestjes en ♂ Mestkevers. Libellen en Haften vlogen al rond (1), terwijl een Salamander ♂ (8) en enige volwassen Waterkevers aan het wateroppervlak werden gezien (Rhandus gr. 3, Agabus sp. 1 en een Schrijvertje 5). Kikkers ontwaakten uit hun winterslaap (5 en 6), de Mieren kwamen weer boven de grond (8). Stekeltjes op trek (8), jonge Paling (1), Reeën (2), Eikespinnerrupsen in de hei (1 en 2) en Muizen (5) vormen het restant van de belangrijkste binnengekomen waarnemingen.

D. Slotconclusie.

Ondanks de zeer zachte winter hadden we geen bijzonder vroeg voorjaar. Enkele planten lieten zich wel van de wijs brengen (bloei Speenkruid half Jan.), maar de meeste verschijnselen waren ongeveer „op tijd". Misschien komt dit, omdat de stimulerende vorstprikkel ontbrak. Wel was er veel nachtvorst en droogte tegen eind Februari, vooral in midden-Nederland, waardoor het achterblijven van de natuur in 8 verklaard kan worden. Toch hadden wij dit weekend beter 2 weken later kunnen houden: het was buiten alles nog erg kaal. De zachte winter heeft ook ons bedrogen.

De resultaten van de microklimaatmetingen (temp. en wind) waren uitstekend. Zoiets moest ook eens op gewone excursies gedaan worden: temperaturen meten op verschillende hoogten boven en onder de grond en in het water. De contrasten zijn verrassend. Tenslotte hebben wij geleerd, dat, wanneer wij geographische phaenologie willen bedrijven (op één moment kijken hoe ver het met de natuur is op uitéénliggende plaatsen) wij scherper op heel bepaalde vergelijkbare soorten (vooral bomen) moeten letten en wij waarnemingen van nog verder uit elkaar gelegen plaatsen moeten hebben. Dan pas zullen we mooi de verschillen tussen N. en Z., land- en zeeïnvloed kunnen zien, al is uit onze weinige waarnemingen toch mooi de N.O.-invloed te zien. Desondanks hebben we weer genoten van dat indrukwekkende schouwspel: hoe het vroege voorjaar de natuur overmeestert!!

E. Litteratuur en Phaenologisch materiaal.

Zie vooral Amoeba 1938, 3, waarin je een zeer goed overzicht van doel en methode der phaenologie vindt. Bovendien een litt. lijstje, waarvan ik kan aanraden: het kritische artikel van Heimans uit de Lev. Nat. XXV, blz. 27 en de jaarlijkse verslagen van Bos (voorradig in de bondsbibliotheek, waar ook nog andere litt. in zit, bijv. het Phaenologie-no. van Natura).

De Bibliotheek van de Landbouw Hogeschool te Wageningen, afdeling Phaenologie (catalogus bij den N. S.) levert verder alles, bijv. het boekje over Landbouwmeteorologie, waarin gegevens over klimaatsgebied-indeling staan.

De Studiekring voor Phaenologie (voorz. T.A.C. Schoevers, Nassauweg 28, Wageningen, contr. f 2.50 p. j.) verstrekt 5 soorten invulkaarten: A. Bomen in het Voorjaar, B. Kruiden idem, C. Bomen in Zomer en Najaar, D. Kruiden idem, E. Insecten. De N. J. N. heeft een Vogel-phaenologielijst V uitgegeven, terwijl ook bij den N. S. nog enige oude lijsten over Hommels, Kikkers, Planten, Paddenstoelen en Vogels verkrijgbaar zijn. Jacobijnerstraat 8a, Groningen.

MARIUS R.

NIEUWE BOEKEN.

Dr. E. M. van Zinderen Bakker, HET NAARDERMEER.
De Lange, Amsterdam. *f* 7.75.

Verheugend is het, dat er de laatste tijd hoe langer hoe meer landschapsbeschrijvingen verschijnen — van gebieden, die verloren dreigen

te gaan, van beschermde gebieden, of zo maar van fraaie streken uit ons rijke land. Enkele Verkade's albums zetten de reeks goed in, vele natuurmonumenten werden sindsdien min of meer aantrekkelijk beschreven, en nu ligt de lijvige monografie van Nederlands oudste natuurreservaat voor ons. Eigenlijk is dit nog maar een eerste deel: geologie, historie en flora worden behandeld. De fauna, die aanleiding was tot aankoop van het terrein (broedvogels), komt nauwelijks tersprake. Maar hier hebben we een door en door grondige, systematisch opgezette landschapsstudie, die een voorbeeld moest zijn voor iedere NJN-afdeling, die een terrein wat uitgebreider wil gaan bekijken.
Fundament van alles is de geologie, dan volgt de invloed van den mens (historie), die hier wel zeer verstrekkend is, en tenslotte vele uitstekende hoofdstukken over de flora en oecologie, waarin het verlandingsproces een hoofdrol speelt (geheel sociologisch behandeld, met interessante successieschema's, sociologische kaartjes en verlandingsprofielen). Jammer dat de streng-biologische hoofdstukken, die het boek een vaste, exacte kern geven, waar we mee kunnen werken, soms afgewisseld worden door lyrische kletsstukjes in de stijl van: „toen zakte ik door 't ijs, en toen zag ik een baardmees, en toen dronk ik een kopje troost bij den opzichter". Gelukkig is de rest zo fijn, het fotomateriaal zo best, en de lijst van inventarisatiegegevens en sociologische opnamen (56 blz. lang!) zo belangwekkend, dat we niet nalieten, het boek direct in de Bondsbibliotheek op te nemen!

M. R.

Kees Hana, VAN DIER EN PLANT, WATER EN LAND. Wegwijzer in de natuur van Nederland. Holkema, Amsterdam. *f* 6.50.

„De mémoires van een ideaal excursieleider", zo hoorde ik dit boek eens karakteriseren. En afgezien van het feit, dat hier inderdaad een oud-NJN-er aan het woord is, is dit zeker een boek, dat op de boekenplank van iedere NJN-er thuis hoort. Geheel in NJN-stijl (b.v. de steek onder water op latijnse namen!) wordt op deze, ruim 600 dichtbedrukte bladzijden verteld van het leven der planten en dieren, zoals wij dat op excursie kunnen waarnemen. In alle uithoeken van ons land heeft de schrijver rondgezworven, en in elk landschapstype verblijft hij zolang, tot hij ons alle levende gegevens, kenmerkend voor dat gebied heeft beschreven („niet alles, maar van alles zoveel mogelijk"). Maar het boek geeft meer: het probeert ook te verklaren, waarom een terrein is, zoals het is — zijn bouw, verschijningsvorm en éénheid van samenlevende planten en dieren. D.w.z. er wordt in aparte hoofdstukken aandacht besteed aan de geologie en aan het klimaat van ons land, en terloops komt telkens de invloed van den mens ter sprake. Dit geeft een brede achtergrond aan het geheel, al is het gestelde ideaal uit het voorwoord: „onverbrekelijke éénheden, welke bepaalde gezelschappen van planten en dieren vormen" te beschrijven m.i. niet bereikt. Maar de biosociologie staat pas in zijn kinderschoenen....
Het boek is dus een soort gemoderniseerde en gecompleteerde uitgave van de bekende oude serie streekbeschrijvingen van Heimans en Thijsse. Sedert ± 1900, toen deze twee natuurvrienden hun baanbrekend werk verrichtten, heeft de biologie een wijde vlucht genomen. Tal van bijzondere levensgewoonten, milieuaanpassingen, trek, voortplanting, pollenanalyse, instincten, seizoeninvloeden, sociologische en phaenologische problemen zijn nader bestudeerd en worden hier op onderhoudende, hoewel weinig systematische wijze behandeld, toegelicht door talloze uitmuntende foto's en tekeningen. Diverse vakmensen werkten mee aan dit synthetische werk, waardoor een wetenschappelijk verantwoord geheel ontstond (muggenziften kunnen we altijd, b.v. waar het gaat over regenvorming, terughoesten der vissen, richting van de bliksem, verwantschap petroleum en steenkool, het bijschrift van fig. 43, dat sikkelduin moet zijn, het niet noemen van metamorfe gesteenten, waardoor het ontstaan van steenkool e.d. niet duidelijk wordt, bruin-

kool, die niet door verkolen, maar door rotten en inkolen ontstaat, enz. maar storend is dit nergens). Vermeld moet nog worden het aardige originele slothoofdstuk: „De drie mijlen voor de kust, die van Nederland zijn", het systematisch overzicht van 't planten- en dierenrijk, nuttig voor veel NJN-ers, die de blik op het geheel wel eens verliezen en de plaatjesdetermineerlijst: „Hoe het heet", waar we niet veel aan hebben, want beter kunnen we zelf op excursie gaan, waartoe dit boek dan ook één lange aansporing is.

Aanwezig in de Bondsbibliotheek. M. R.

Dr. F. J. Faber m.i.: NEDERLANDSCHE LANDSCHAPPEN, BODEM, GROND EN GEOLOGISCHE BOUW. Gorinchem, J. Noorduyn 1943. *f* 6.50.

Wie als synthese van zijn kennis van planten en dieren behoefte gaat voelen aan begrip van het grote geheel, het hoe en waarom van de hele, uiterst verwikkelde samenleving in de natuur, zal een degelijke kennis van de structuur en de wordingswijze van de bodem niet kunnen missen. Dit probeert de schrijver te geven: grondige, soms zelfs zeer diepgaande beschouwingen over de historie van de Nederlandse bodem, gerangschikt naar de verschillende landschappen: Drente, het kleigebied van Groningen en Friesland, de Hollandse veengebieden, de Veluwe enz. Hierbij biedt zich telkens de mogelijkheid tot een uitvoerige bespreking van allerlei interessante problemen, waarover een in z'n veelheid onoverzichtelijke litteratuur bestaat, zoals kustendaling, veenvorming, e.d.

Wel veronderstelt het boek een vrij grote kennis van algemeen geologische verschijnselen en wat oefening in 't geologisch denken. Het is niet gemakkelijk en eist nogal wat inspanning. Eén ding slechts schijnt me jammer. De als algemeen oriënterend bedoelde hoofdstukken over grondmechanica en bodemkunde zijn te kort uitgevallen. Zij hadden beter weggelaten kunnen worden, want nu schaden ze de afronding van het geheel.

Maar verder een boek, waaraan grote behoefte bestond, waar je telkens weer dat in zult vinden, wat je vragen bevredigt, wat je nodig hebt tot beter begrip van onze hele omgeving.

Aanwezig in de Bondsbibliotheek. T. v. A.

MEDEDELINGEN.

Centraal Bestuur.

Voorzitster: Emy Odé, Phoenixstraat 39, Delft.
Alg. Secretaris: Guido van Suchtelen, Adm. de Ruyterweg 547, Amsterdam-Sloterdijk.
Nat.-hist. Secretaris: Marius Roessingh, Jacobijnerstraat 8a, Groningen.
Redacteur: Cor Vervoort, D 96 „De Utrecht", Esbeek (N. Br.).
Administratrice: Gré Blokzijl, Tellegenstraat 8a, Groningen. (Giro: 233040 t.n.v. Adm. N. J. N., Groningen).
Alg. Penningmeesteresse: Jet van den Bergh, Westersingel 120, Rotterdam-C. (Giro: 224885 t.n.v. Alg. Penn.esse N. J. N., Rotterdam).
Kampsecretaris: Jan Knupker, Heiligenbergerweg 106, Amersfoort.

Districtsleiders.

I: Tineke Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen.
II: Mien Doeksen, Hortensiastraat 1, Zwolle.
III: Jessie Lafeber, Hobbemastraat 49, Amersfoort.
IV: Eva van Suchtelen, Amsterdam-Sloterdijk.
V: Rie van Maarleveld, Friescheweg 22, Alkmaar.
VI: Koos Verstappen, Meloenstraat 125, Den Haag.
VII: Wim Klinkenberg, Westhavenkade 29, Vlaardingen.
VIII: Adri van Tooren, Rijksstraatweg D 545, Zierikzee.
IX: Corry Quist, Holtermanstraat 29, Nijmegen.

Van den Alg. Secretaris.

Gerard Schuurman, K. v. 't Veerstraat 49, Alkmaar, is thans Commissaris

van Materieel. Hij zorgt ook voor de gevonden voorwerpen van de kampen. Postzegels voor antwoord bijsluiten!

Frans Westendorp, Transvaalkade 9, Amsterdam, zorgt voor de Bondslantaarnplaatjescollectie. Bij aanvragen tegelijk verpakkingsmateriaal opzenden!

Toos van Veen, Petrus Campersingel 243, Groningen, leende in Denekamp II haar vulpotlood aan een deelnemer en kreeg het niet terug. Degeen die er nu van profiteert, wordt verzocht het terug te zenden!

Joop Burgerjon, Karl Marxstraat 43, Zaandijk, is de assistent van het algemeen secretariaat geworden voor het stencilwerk. Het assistentschap voor de H. B.-portefeuille is vervallen en in de plaats daarvan worden de administraties van de Werkgroep- en Districtsbladen verzocht rechtstreeks aan de H. B.-ers en C. B.-ers een exemplaar van hun blad te zenden.

Een lijst van Afdelings-secretarissen zou te lang zijn om hier af te drukken. Inlichtingen bij den Alg. Secretaris. Nieuw zijn de Afdelingen **Wolvega, Kampen, Amsterdam XII, Hengelo, Enschede** en **Olst.** Hierbij nogeens welkom!

Marie Hindriks, Hertenkampstraat 8, Veendam, heeft een Centrale voor in het buitenland verblijfhoudende N.J.N.-ers gesticht. Wil jullie zo vriendelijk zijn haar alle je bekende adressen te sturen? Het is voor N.J.N.-ers in Duitsland een grote steun als zij onderling contact kunnen krijgen.

UIT DE BONDSWINKEL.

Er raken zo langzamerhand heel wat van onze bondsuitgaven uitverkocht. Van de lijst, waarmee we in Januari begonnen, zijn in de loop van het jaar afgevallen het Kottenboek, Zeevogels en de sluitzegels, zodat er in totaal slechts zeer weinig overgebleven is, n.l. Veldkenmerken en Roofvogels, resp. f 0.30 en f 0.50.

Maar toch heeft de Bond jullie naast het restje ook nog enkele nieuwe uitgaven aan te bieden. In de eerste plaats onze jongste gestencilde uitgave **„Zwerfstenen"** door **Tjeerd van Andel** met een determineertabel voor keien. Verkrijgbaar tegen storting van f 0.35 op girono. 233040 ten name van de Administratrice der N.J.N. (Denk aan de contante betaling! Dus eerst storten en dan ontvangen).

Dan het tweede verheugende feit. De **„Mossentabel"** is in herdruk en zal deze herfst nog verschijnen. Eindelijk zullen nu de velen, die reeds lang naar een exemplaar snakten, zich er één kunnen aanschaffen. Nader bericht hierover volgt nog wel, maar bestellingen worden nu reeds aangenomen!

Tenslotte bezit de Bond nog een aantal botaniseertrommels, die ik hierbij ten verkoop aanbied. De lengte bedraagt 50 cm., de prijs is f 4.85. Zo lang de voorraad strekt! Dit geldt trouwens voor alle uitgaven. Wanneer je zo gauw mogelijk bestelt, heb je natuurlijk de meeste kans, dat de gevraagde dingen er nog zijn.

Lieden, doe je best en koop de Bondswinkel nog voor het eind van het jaar totaal leeg.

GRÉ.

WERK AAN DE WINKEL!

Natuurbeschermingscommissie.

Het doel van de Bond is, behalve kennis en liefde voor de natuur, ook: medewerking aan de natuurbescherming. Nu hebben wij — Jeugdbond met weinig invloed in de grote wereld — nooit veel gepresteerd op dit gebied. Dat is te begrijpen. De meesten onzer leden weten niet hoe zij dit werk moeten aanpakken, tot wie zij zich moeten wenden, enz. Toch hebben wij, met onze vaak behoorlijke terreinkennis, wel degelijk een taak voor de natuurbescherming te volbrengen; n.l. waarschuwing der officiële instanties, wanneer ergens natuurschoon bedreigd wordt. Om alle krachten voor deze arbeid te concentreren, en de leden in te lichten, hoe te handelen in geval van nood, is er een natuurbescher-

mingscommissie ingesteld. Alle NJN-ers, die zich voor natuurbescherming in de ruimste zin des woords interesseren, worden opgeroepen om zich onder leiding van deze commissie in de gelederen der daadwerkelijke natuurbeschermers te scharen. Het doel is allereerst over het gehele land een net van medewerkers te verkrijgen, die als waarschuwingsposten kunnen fungeren. Vooral de hulp van de Afd. Nat. Sec.-en is gewenst.
Het verdere werkprogram omvat o.m.:

1. Bevorderen van inventarisatie op bedreigde gebieden.
2. Tegengaan van natuurvernieling d.m.v. natuurwachten e.d.
3. Uitbreiden der natuurbesch. gedachte binnen en buiten de Bond (lezingen, tentoonstellingen).
4. Bestudering van natuurbeschermings-problemen.

Om contact te houden, voorlichting te geven en resultaten te melden, zal er een blaadje uitgegeven worden en zullen er weekends gehouden worden. De contributie bedraagt 75 ct. Elke enthousiasteling kan zich bij de penningm.esse opgeven, terwijl je uitvoerige inlichtingen kunt krijgen bij den voorzitter en bij de Afd.-secretarissen.

Voorz.-secr. Piet Kelder, Voorkade 75, Boskoop.
Penningm.-administr. Hannie Westendorp, Transvaalkade 9, A'dam-O.

GEOLOGEN-WERKGROEP.

De belangstelling voor de geologie is in enkele jaren, sinds het uitsterven der grote vakgeologen in de Bond, zo sterk gedaald, dat enige leden het nuttig oordeelden, om door oprichting van een Geologenwerkgroep deze toch zeer interessante tak van natuurstudie weer wat populair te maken. Daar vermoed wordt, dat het gebrek aan belangstelling vooral voortkomt uit het ontbreken van kennis en voorlichting (vaklui), zal de groep in 't bijzonder instruërend werk verrichten. D.w.z. naast de propaganda (lezingen, tentoonstellingen, excursies) wordt alle aandacht besteed aan het kweken van grondige kennis bij de leden:

1. Kadertjes worden gevormd (behandeling van allereerst algemeen geologische problemen; in de tweede plaats zullen pas de keien bestudeerd worden).
2. Het orgaan DE ERUPTIE zal zijn kolommen niet met waarnemingen vullen, maar met stukjes, waar je wat uit opsteken kunt. Boekbesprekingen, nieuws uit en plannen voor de groep vormen de overige inhoud. Via oproepen in het blad zal stenenmateriaal geruild kunnen worden.
3. Eén bestuurslid is belast met het geven van wetenschappelijke inlichtingen (de W. K.: Tjeerd van Andel).
4. Als werkobject in het voorjaar zal er actief worden meegewerkt aan de kampvoorbereiding, waarbij de opbouw van het totale landschap in het centrum van de belangstelling staat.

Aangezien een algemene oprichtingsvergadering onmogelijk was, werd op de bestuursvergadering van 31 Aug. j.l. de groep voor opgericht verklaard. Het voorlopig bestuur verwacht, dat ieder, die belangstelling heeft voor de bodem waarop hij rondtippelt, zich spoedig bij de secretaresse zal opgeven. (Contr. f 0.75 p. j.).
Voorz. Hendrikus v. d. Laan, L. de Colignystraat 27, Zwolle.
Secr.esse Lenie v. Dorsser, Hofst. de Grootkade 33, Groningen.

TOT SLOT.

Deze maand is 't een jaar geleden, dat „Amoeba" voor 't laatst verscheen. Een heuglijk feit is dat niet en erg lang zullen we er niet bij stilstaan. En toch willen we 't even herdenken, omdat er ook een prettige kant aan dat gebeuren zit. Een jaar geleden leek alles heel moeilijk en er waren pessimisten, die meenden, dat met „Amoeba" ook de Bond van het toneel verdwijnen zou. Een jaar is voorbijgegaan, een jaar,

waarin we als steeds ons congres hielden, waarin de afdelingen, districten en werkgroepen, naar vermogen uitingen organiseerden, waarin we 9 zomerkampen hielden, die klonken als een klok, terwijl je, als je heel hard snuift, het aanstaand congres al kunt ruiken. Voor „Amoeba" is er een surrogaat gekomen, dit mededelingenblad, dat weliswaar bij z'n voorganger niet in de schaduw kan staan, maar dat ons er toch 4 x 's jaars aan herinnert, dat we gezamenlijk doorwerken. Veel ruimte voor natuurstudie is er helaas niet, maar wel hopen we zo nu en dan eens je aandacht te kunnen vestigen op haast onbetreden paden der natuurstudie, die een wandeling waard geacht mogen worden. Maar alles in de hoop, dat „Amoeba" weer spoedig uit zijn as zal herrijzen.

C. E. V.

Frankering bij Abonnement
Lekkerkerk

Mej.
den Heer

NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE

Exp.-Adres: IED ROSBERGER
Adm. de Ruyterweg 392
AMSTERDAM (WEST)

Mededelingenblad No. 1, Februari 1944

Uitgave: Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie. Kennummer: N.C. 05012. Verschijnt 4 x p.j.
Verantwoordelijk redactrice: Mej. A. P. Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen. Expeditie:
Tiny Hoekstra, Dahliastraat 5, Zwolle - Drukkers: Gebr. den Oudsten, Lekkerkerk

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie BIBLIOTHEEK Leiden

CONGRES.

Wat dit Congres zo belangrijk heeft gemaakt, is niet zozeer wat er gebeurd is, als hoe het gebeurd is. Het was een voorbeeld van de Jeugdbond op zijn best. Dat het mogelijk is problemen als de hier uitgevochtene te bespreken, zo fel, zo eerlijk en hard tegen hard, waarbij het gevoel van eigenwaarde vaak geenszins ontzien wordt, terwijl toch tenslotte de betrokken partijen in staat zijn, hun persoonlijke gekrenktheden te vergeten, de kwestie eerlijk onder ogen te zien en zich te verzoenen, dat heeft mij het meest getroffen en mij doordrongen van het belang en de kracht van de Jeugdbond tegenover de maatschappij.

De grond van de tegenstelling, die op dit congres tot uiting kwam, is m.i. de volgende: In onze Bond leven twee tendenties: Natuurstudie en Jeugdbond, die afwisselend de leiding hebben. George Ittman heeft jaren geleden de natuurstudie vergeleken bij een zandbank, waarop wij ons terug trokken, wanneer we de zee niet meer vertrouwden, m.a.w. als de jeugdbeweging het spoor bijster was. Deze zandbank is het geweest, die maakte, dat wij ons altijd weer rustig op onze koers konden bezinnen en niet door de storm omvergespoeld werden en ook, dat we een stevige ondergrond hadden om ons boven water te houden, als de jeugdbondsidee daartoe geen kracht had. Zo ook nu: vóór de oorlog maakten vele, zuiver idealistische jeugdbonden een inzinking door, die veel moeilijkheden gaf. Maar de N.J.N. heeft twee steunpunten, als de een het begeeft, houdt de ander hem boven water. Voor de oorlog was ook bij ons het idealisme niet sterk. Bij het kampvuur trachtten we nog een eigen goede sfeer te vinden, maar het was vaak louter traditie, zonder krachtige overtuiging.

Tijdens de oorlog kwam de bezinning. Eerst de twijfel: Is het de moeite waard, om voort te gaan, ondanks kampeerverbod en erger? Toen werden we ons ervan bewust, dat de N.J.N. ons te dierbaar was om op te geven. Dat was niet alleen om de natuurstudie, die kun je ook ongeorganiseerd beoefenen, maar om de geest van de Bond. We zochten ons heil bij die geest, trachtten uit onze kampen de oorlog te weren en verwarmden ons verslagen gemoed aan de kameraadschap in de N.J.N. Naarmate we ons meer bewust werden van deze ideële kant, beschouwden we hem critischer en langzamerhand ontwaakte in veler hart aarzelend critiek op stijlloosheden en de platheid van veel humor. Maar de feiten werkten ons hier tegen: Het kampvuur, de aangewezen gelegenheid om een betere stijl te vinden, viel weg en de bonte avond trad op de voorgrond. Mensen, die zich eigenlijk ergerden aan het peil van vele bonte-avondnummers, misten het vertrouwen in de kracht van hun overtuiging om hem openlijk te uiten.

En nu is op het congres de knuppel in het hoenderhok gegooid! Het was een roekeloze manier en toen de bom barstte, had ik het gevoel: nu is het erop of eronder! Er onder: er komt een scheuring in de Bond, zodat we van 't jaar nergens anders tijd voor hebben, dan om die scheur voorzichtig te naaien of erop: de Bond is hecht genoeg om de schok te doorstaan en de aarzelend zijn weg zoekende stroom kan vol en ruim baan breken. En het was erop en het werd een manifestatie van jeugdbondsidealisme die ons allen gesterkt heeft.

Nu die verborgen stroom aan het daglicht is getreden, blijkt het, dat wij allen welgemoed op zijn golven kunnen varen. Immers, onze Bond heeft één concreet, wèl omschreven doel: de natuurstudie, maar daarnaast en daarmee vermengd is het jeugdbondsdoel: het zoeken van een open, eerlijke, eigen levenshouding. Op het Congres is de beslissing geëist: alleen natuurstudie, òf natuurstudie en daarnaast en daardoor het zoeken van een bewuste eigen levensstijl.

Het Congres koos het laatste en iedere werkelijke N.J.N.-er zal ook nu nog die keus bevestigen. Immers, Natuurstudie en Jeugdbondsgeest zijn steeds de hoekstenen van ons bondsgebouw geweest. N.J.N. hoog. TINEKE.

VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING GEHOUDEN VAN 27 TOT 31 DEC. 1943 TE WORMERVEER.

Evenals vorig jaar opent Burgemeester Slager ons Congres met een toepasselijke speech, waarop Emy hem bedankt voor de wederom verleende gastvrijheid. Direct hierna wordt het gordijn gehesen en kan de A. V. beginnen. Ook nu weer is het nodig, dat de voorzitster enige leden herdenkt: Hans Beunders, Wim Soer en Bram Kuyper gingen van ons heen.

Van N.J.N.-ers uit alle windstreken zijn goede wensen binnengekomen.

De eerste avond brengt al direct een motie van afkeuring tegen het Congresbestuur, hetwelk niet goed gehandeld zou hebben bij het afschrijven van de 200 aanmeldingen, die teveel waren. Na veel over en weer gepraat wordt het naar het punt „kampen" verschoven, waarna we het jaarverslag van den secretaris te horen krijgen, wat vrijwel geen opmerkingen uitlokt. Te doen gebruikelijk worden de verslagen van de vertegenwoordigers in de leiderskampcommissie en de contactcommissie inzake natuur en landschapsbescherming verdaagd.

Bij de bespreking van door den N. S. georganiseerde weekends en werkplannen blijkt, dat alleen het late bekend maken van de data een bezwaar was. De werkplannen voor de kampen werden meestal niet uitgevoerd. De A. V. keurt het voorstel, de bondsbibliotheek onder de werkgroepen te verdelen, goed.

Bij het punt mededelingenblad wordt de taak van het blaadje nader besproken. Sommigen willen de boekbespreking vervangen zien door verslagen over afdelingsuitingen.

De kampsecretaris wijst in zijn verslag op de vele moeilijkheden bij de kamporganisatie, o.a. door het tot verboden gebied worden van de vijf Noordelijke provincies voor jongens boven 18 jaar.

Wanneer Emy gezegd heeft, dat voortaan overleg gepleegd zal worden met de d. leiders over de aanneming voor 't Congres, behoort dit pijnlijke incident tot het verleden.

Een voorstel van het H. B. om de kampcommissie op te heffen en de kampen door het C. B. te laten organiseren, doet nogal wat stof opdwarrelen. De stemming doet de K.C. verdwijnen. Een ander H.B.-voorstel, om aan den commissaris van materieel een betaalde vaktechnische kracht toe te voegen, wordt aangenomen.

De Bondsadministratie kan op een goed jaar terugzien: In samenwerking met de N.N.V. kwamen twee werkjes over plantensociologie uit. Ook verscheen en verdween de zwerfstenentabel van Tjeerd van Andel. Daar de gedrukte bondsuitgaven in de toekomst via de uitgever zullen gaan, is de functie van Administrateur (Bondspakknecht) overbodig. In 't vervolg kan een assistent wel als winkeljuffrouw optreden. De vergadering gaat er mee accoord dat de administrateur en zijn depothouders de K. C. achterna gaan.

Jaarverslag en rekening en verantwoording van de penningmeesteres worden goedgekeurd. Over de begroting valt heel wat te praten. De posten propaganda/tentoonstellingen, subsidie werkgroepen en lantaarnplaatjes-collectie worden verhoogd, de H. B.-onkosten verlaagd.

Gerrit v. d. Heide brengt nu verslag uit over zijn functie in de contactcommissie. Dit wordt zonder commentaar goedgekeurd.

Uit het verslag van de vertegenwoordiger in de leiderskampcommissie blijkt, dat het contact tussen N.J.N. en N.N.V. hechter dan ooit is geweest. In het vervolg zal een vaste assistent van den kampsecretaris de voorbereidende vergaderingen voor het leiderskamp meemaken.

De bespreking over een eventuële hergroepering van de districten doet blijken, dat het meest aannemelijk is, dat er later in Brabant twee districten komen, waarvan de grens ten O. van Tilburg loopt. Voorlopig komt deze afd. bij D. VII en wordt Friesland D. X.

Een voorstel uit de vergadering om alle D.-reglementen te wijzigen naar een algemeen geldend grondreglement, wordt aangenomen. Dit heeft tengevolge, dat overal D. besturen ingesteld zullen worden en dat er op de Districts-vergaderingen zal worden gestemd door afgevaardigden van de afdelingen, verkozen op een huishoudelijke vergadering.

Het H. B. stelt een reglementswijziging voor, waardoor de vaste assistenten van de C. B.-ers op de A. V. gekozen zullen worden, terwijl het C. B. voor

hen verantwoordelijk blijft. Ook dit wordt aangenomen.

Bij punt beleid H. B. krijgt het H. B. een pluim van Bob van Noordwijk.

De kascommissie en de vaste assistenten worden nu verkozen.

Vlak voor de verkiezing van het C. B. wordt Henk van der Lee als tegencandidaat tegen Wim Klinkenberg ingediend, waarop meteen een motie volgt om Tineke Schilthuis te bewegen de candidatuur aan te nemen. Zij weigert echter en dus moeten Henk en Wim samen de zaal verlaten om i.p.v. de corvee, die in de zaal zit, broodjes te smeren. Na een goede verdediging wordt er gestemd en blijkt Wim verkozen. De overige C. B.-ers worden bij acclamatie verkozen.

Wanneer het H. B. wisselt, komt er een voorstel om Emy tot erelid te benoemen. Onder groot gejuich wordt zij tenslotte tot erevoorzitster gemaakt.

Marius Roessingh wordt afgevaardigd in de leiderskampcommissie.

Bij de rondvraag wordt besloten de algemene leden voortaan via het district te laten betalen.

Tot slot wordt het peil van de Bonte Avonden becritiseerd.

Wim sluit de tweede Wormerveerse A. V. met een paar kernachtige woorden.

MIEN.

IN MEMORIAM
FRITS VAN WAATERINGE.

Onverwacht, na een korte ziekte, overleed in de afgelopen maand te Wittenberg (Duitsland) op 21-jarige leeftijd Frits van Waateringe. Ofschoon zijn actief deelnemen aan ons bondsleven enige jaren geleden ophield, toen hij zich genoodzaakt voelde uit te treden, zullen velen van ons hem als N.J.N.-er gekend en gewaardeerd hebben. Ook daarna — het spreekt welhaast vanzelf — verbonden hem nog vele banden met onze bond. En ook nu Frits voorgoed van ons is heengegaan, zullen zijn vrienden uit de N.J.N. hem niet vergeten.

HET BONDSWEEKEND VOOR PHAENOLOGIE OP 11 EN 12 MAART.

Ook dit jaar zullen we ons allemaal op één zelfde dag, de tweede Zondag in Maart, bezig houden met het doen van phaenologische waarnemingen. Over het hele land wordt op 11 en 12 Maart een aantal weekends gehouden en deze weekends zullen overal staan in het teken van de phaenologie.

Wat is eigenlijk het belang van al die waarnemingen op precies dezelfde dag? Welnu:

Je weet, dat de phaenologie zich bezig houdt met het verband tussen de levensverschijnselen van organismen en het klimaat. Eén van de vele manieren, waarop dit verband bestudeerd kan worden, is die, waarbij men probeert vast te stellen, welke invloed een bepaald klimaat heeft op het tijdstip van optreden van bepaalde levensverschijnselen. Algemeen is bekend, dat het klimaat naar het Noorden toe kouder wordt. Die kou nu heeft een remmende invloed op het beginnen van bepaalde levensverschijnselen. Dit kun je zelfs in Nederland duidelijk merken. Zou je bijvoorbeeld op een zelfde dag van Limburg naar Groningen fietsen in begin Maart, dan zou je in het Zuiden, laten we zeggen, Speenkruid al in massa's zien bloeien. Bij Nijmegen zijn echter nog lang niet zoveel plantjes aan bloei toe, blijkbaar is de bloei hier net ingezet. Tenslotte bij Deventer gekomen, kun je zeggen, dat ten Noorden hiervan Speenkruid door het koudere klimaat van het Noorden nog niet aan de bloei toe is.

Hadden we slechts met deze ene klimaatsfactor te doen, dan konden we door Deventer een lijn Oost-West trekken, ten Zuiden waarvan Speenkruid wel bloeide en ten Noorden nog niet. Maar er bestaat nog zoiets als een zeeklimaat. De zee heeft over het algemeen een milde invloed op het klimaat. Dit houdt dus in dat de winter aan de kust ter hoogte van Deventer lang niet zo koud en langdurig is als in Deventer zelf. Alle kans dus dat Speenkruid, op die dag, op deze hoogte aan de kust wel al lang bloeide. Nu is in Nederland de invloed van het zeeklimaat op de tijdstippen van het optreden van de levensverschijnselen veel en veel groter dan de invloed van het koudere klimaat van het Noorden. De lijn die alle plaatsen verbindt, waar Speenkruid voor het eerst in het jaar in bloei komt — een z.g. bloeilijn, die dus voor één bepaalde dag geldig is — zal dus in hoofdzaak een eind landinwaarts evenwijdig aan de kust lopen, afgezien van Z.-Limburg, waar alles eerder bloeit.

We kunnen nu op 12 Maart prachtig nagaan, welke planten in de uitgebreide omgeving van ons weekend al bloeien, welke nog net niet en welke

nog lang niet. Worden al deze gegevens naar mij opgestuurd, dan kan misschien aan de hand hiervan voor verschillende planten zo'n kromme opgesteld worden. Zouden alle planten nu gelijk op verschillende klimaatsfactoren reageren, dan moesten al deze krommen natuurlijk netjes evenwijdig aan elkaar lopen. Maar dit staat nog helemaal niet vast. Aan het steiler of flauwer verloop van de krommen kunnen we dus bovendien nog bepalen of de plant waarbij die kromme hoort meer of minder sterk reageert op het mildere zeeklimaat.

Je ziet dus dat er uit de vele waarnemingen, die op het weekend gedaan worden, heel veel aardige resultaten te halen zijn. HANS STURM.

VOGELS IN EN BIJ HOUTWALLEN.

Hiermee vraag ik jullie aandacht voor een enorm leuk en nuttig onderzoek. Het betreft het onderzoek naar de schade, die heggen, bosjes, hakhoutwallen, wegbeplantingen, kortom houtopstanden in het algemeen, indirect veroorzaken aan landbouw en veeteelt, doordat het toevluchtsoorden en verblijfplaatsen voor vogels zijn. Wat wil namelijk het geval?

De laatste jaren zijn allerlei hakhoutwallen, heggen en terreinbeplantingen in de buurt van cultuurland grondig opgeruimd. Het heette, dat zij als toevluchtsoorden en verblijfplaatsen van vogels indirect van grote schade voor het in de buurt liggende hooi-, wei- of bouwland waren. Houtduiven vooral schijnen grote verwoestingen in korenvelden aan te kunnen richten. Men redeneerde aldus: Wanneer die heggen enz. in de buurt van het ontgonnen land opgeruimd worden, dan liggen die verblijfplaatsen voor vogels niet zo dicht meer bij de voedselplaatsen en hierdoor zullen die voedselplaatsen, dus het cultuurland, niet zoveel te lijden hebben. Ook het vallen van schaduw op een strook gras- of korenland, waardoor dit in groei of kwaliteit achterbleef, was een bezwaar dat door het kappen van de heggen verviel. En tenslotte kreeg men er, door het ontginnen van het land, waar eerst de heg had gestaan, weer een fikse hap grond bij. Daar men nu in die tijd juist naar allerlei werkobjecten zocht voor werkverschaffing, is het niet te verwonderen, dat met verbluffende snelheid en met even grote grondigheid al dergelijke houtopstanden verdwenen.

Het bleek echter dat dit uitroeien van heggen niet zo maar ongestraft bleef. Onze boeren-voorouders, wisten het ook wel, toen zij die randjes hout lieten staan. Men verjoeg nu niet alleen de schadelijke vogels, maar ook de nuttige, zoals insecteneters en roofvogels. Ook de egels, buitengewoon nuttige insectivoren, moesten nu andere oorden opzoeken. Een niet gering nadeel bleek ook het optreden van stofwolken te zijn.

Voor ons N.J.N.-ers zit er nog veel meer akeligs aan dat opruimen van heggen, kleine bosjes enz. In de eerste plaats natuurlijk op het terrein van den vogelaar. Allerlei pieten, waaronder veel lang niet algemene, werden uit ideale broedplaatsen verjaagd: (Klauwieren) maar ook plantjesmensen onder ons krijgen het benauwd, als ze denken aan de schitterende Sleedoornheggen langs de Maas bij Mook, waaronder ze zo vaak de Gevlekte Aronskelk vonden, of aan de Eikenhakhoutwallen van de Veluwe met Eikvarens en Lelietjes van dalen, bosjes, die de schamele resten vormen van de grote boscomplexen, die Nederland eenmaal bedekten. Het belangrijkste is misschien nog wel het landschapsschoon, dat op deze manier zo ernstig wordt aangetast. Wie kent niet de intieme weitjes langs de Beerze in de Logt, omgeven door breede stroken van weinig aangetast broekbos; wie niet de rustieke Eiken-Berkenbosjes tussen de weiden op de Austiberg in Denekamp?

N.J.N.-ers, hier moeten wij aan de slag om mee te helpen aan een onderzoek dat beoogt nauwkeurig vast te stellen, hoe groot de schade is, indirect door die bosjes veroorzaakt! Ondertussen kijken we ook goed uit om vast te stellen hoe nuttig die bosjes wel zijn, bijvoorbeeld als schaduwgevend voor het vee, als verblijfplaats voor alle mogelijke nuttige dieren.

Het onderzoek wordt geleid door de Plantenziektekundige Dienst te Wageningen en gaat volgens een vast omschreven methode, die voorlopig nog slechts beoogt precies vast te stellen in hoe grote mate vogels van heggen, wegbeplantingen e.d. in de buurt van cultuurland gebruik maken als rust- of verblijfplaats, en welke vogels dit zijn. Wil je mee doen aan dit onderzoek, dan is dus wel enige pietjes-kennis vereist. Heb je die, geef je dan bij mij op, dan krijg je spoedig de algemene instructie van de Plantenziektekundige

Dienst. Mensen, aan de slag voor een schitterend N.J.N.-werk! HANS STURM.

AAN DE VOGELAARS.

Er wordt momenteel hard gewerkt aan een bonds-vogel-werkgroep, doch alles is nog niet helemaal voor elkaar. De leiders van de districts- en afdelingsvogelkaders en al diegenen die hiervoor in aanmerking komen, krijgen zo spoedig mogelijk bericht. H. S.

BESTUUR 1944.

Vele nieuwe leden schijnen niet te weten, hoe ze bestuurd worden. Opdat ze niet menen, dat het H. B. de ouwe sokken zijn, zoals ik hoorde zeggen, diene het volgende:

Het Centraal Bestuur (C. B.) heeft het dagelijkse bestuur. Voor belangrijke zaken komt het Hoofdbestuur (H. B.) bij elkaar, bestaande uit C. B. en districtsleiders. Centraal Bestuur:

Voorzitter: Wim Klinkenberg, Westhavenkade 29, Vlaardingen.
Secretaresse: Mien Doeksen, Hortensialaan 1, Zwolle.
Penningmeesteresse: Rie v. Maarleveld, Friese Weg 22, Alkmaar. Giro 224885.
Kampsecretaris: Nico Swierstra, A. M. v. Schurmansingel 5, Franeker.
Nat. hist. secr.: Hans Sturm, Oude Gracht 263bis, Utrecht.
Redactrice: Tineke Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen.
Districtsleiders:
District I. Mies van Andel, O. Ebbingestraat 53a, Groningen.
II. Henk Zwart, Wagelerstraat 23, Enschede.
III. Jessie Lafeber, Hobbemastraat 49, Amersfoort.
IV. Eef van Suchtelen, Adm. de Ruyterkade 547, A'dam-Sloterdijk.
V. Joop Burgerjon, Karl Marxstraat 43, Zaandijk.
VI. Jan van Hespen, Laan v. Arenstein 22, Oegstgeest.
VII. Hans Goudswaard, Gordelweg 185d, Rotterdam.
VIII. Gijs Middelman, Middelburgerstraat 10, Goes.
IX. Corry Quist, Holtermanstraat 29, Nijmegen.
X. Matty Slager, Noorderbuurt 25, Drachten.
Assistenten:
Commissaris v. Materieel: Gerard Schuurman, K. v. 't Veerstr. 49, Alkmaar.
Bondsadministratie: Jan Luit, Turftorenstraat 28, Groningen.
Giro 233040 t.n.v. Administrateur v. d. N.J.N.
Ass. v. d. Secr.:
Ledenadm.: Tiny Hoekstra, Dahliastraat 5, Zwolle.
Stencilwerk: Jaap Aafjes, West Knollendam 15a.
Ass. v. d. N. S.:
Lantaarnplaatjes: Henk de Bruin, Warande 67, Schiedam.
Basislogboek: Tjeerd van Andel, Diephuisstraat 29b, Groningen.
Tentoonst.mat.: Hans Janmaat, Tuinbouwstraat 60, A'dam.
Ass. kampsecr. = kampadministratrices:
Leuntje Hartog, Ketelstraat 2, Den Haag.
Marie Wilbrink, Grote Noord 43, Hoorn.
Janne Daalder, Marken binnen Post Wormerveer.
Giro 59331 t.n.v. D. L. Daalder.

Van den liquidateur van de Administratie:

Het veel begeerde artikel, de **plantentrommel** is niet meer voorradig. Bestel dus alsjeblieft niet, want dat heeft Gre ook al nachtmerries bezorgd.

De **Mossentabel** kun je nu al bestellen. Gireer je geld echter niet, dat doe je bij ontvangst (f 1.10 voor N.J.N.-ers, f 1.30 v. part.).

Van de **Keientabel** komt een herdruk. Hiervan komt nog bericht in het mededelingenblad en er zijn er genoeg, zodat je dan wel bestellen kunt.

Voorradig zijn momenteel dus **alleen: Veldkenmerken** (f 0.30; afdelingen bij contante betaling 3 cent korting) en **propaganda-brochures** (1 cent per stuk). JAN.

De bondsbibliotheek is opgedoekt. De boeken hieruit zijn, naar het onderwerp dat ze behandelen, verdeeld over de werkgroepen, den LBL-man en mijn assistente voor de opgedoekte bondsbibliotheek. Wil je nog boeken lenen dan kun je bij onderstaande mensen terecht:

Natuurbescherming: Jaap Kelder, Wormerringdijk 1, Oost-Knollendam.
Planten en sociologie: Bauke de Jong, Thijsselaan 99, Utrecht.
Strand: Jaap Bremer, Bazarstraat 25, Den Haag.

Hydrobiologie: André Krumperman, Arentsburglaan 2, Voorburg.
Geologie: Tjeerd van Andel, Diephuisstraat 29b, Groningen.
Streekinventarisatie's en -beschrijvingen: Tjeerd van Andel, Diephuisstraat 29b, Groningen.
Voor de rest of bij onvindbaarheid: Leny van Boven, Zusterhuis van het Stads- en Academisch Ziekenhuis te Utrecht.

Momenteel zijn er 4 werkgroepen in de bond. Deze werkgroepen houden zich intensief bezig met een bepaalde tak van natuurstudie. Van elk lid van deze werkgroep wordt verwacht dat hij zich serieus voor het onderwerp interesseert en dus er ook inderdaad zelf aan werkt. Hier volgen de werkgroepen:
Sociologengroep: secr. Wim Klinkenberg, Westhavenkade 29, Vlaardingen.
Strandgroep: voorz./secr. Henk Diesel, Rustenburgerstraat 300', A'dam-Z.
Hybigroep: secr. Bob Muller, van Breestraat 107[1], Amsterdam.
Geologengroep: Leni van Dorsser, Hofstede de Grootkade, Groningen.
Tenslotte is er nog een Natuurbeschermings-commissie, die een commissie van bijstand van den N. S. is. Voorz./secr. Piet Kelder, Voorkade 75, Boskoop.
H. S.

Frankering bij Abonnement
Lekkerkerk

Mej.
den Heer

Dahliastraat 107
ZWOLLE

NEDERLANDSE JEUGDBOND
VOOR NATUURSTUDIE
Exp.-Adres: TINY HOEKSTRA
Dahliastraat 5 - ZWOLLE

Districtsreglementen: Als datum, waarop het districtsreglement moet zijn aangepast aan het „geraamte" is vastgesteld 1 April (geen mop!)
Gevonden voorwerpen van het Congres. Hierover verstrekt Jaap Aafjes, Westknollendam 15a, nadere inlichtingen.
Verbandkisten. Elly Desmit vraagt om stevige trommels of kistjes, geschikt om als Bondsverbanddoos in te richten! Brederodestr. 75, Amsterdam-W.
Gezocht: Bruine nietmachine, op het congres zoekgeraakt. Laat iemand, die er iets van afweet, dat vooral opgeven aan Jaap Aafjes, W. Knollendam 15a.
Laten mensen, die iets op hun hart hebben aangaande de beschouwing over 't Congres mij schrijven; ik zal ze graag antwoorden. TINEKE.
Abonnementen. Willen de abonné's vóór 31 Maart hun abonnementsgeld storten op giro 224885 van de Alg. Penningmeesse van de Ned. Jeugdbond voor Natuurstudie?

Bibliotheek Rijksherbarium Leiden

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

Mededelingenblad No. 2, 1944

Uitgever: Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, kennummer N.C. 05012, verschijnt 4 x per jaar. Verantwoordelijk Redactrice: Tineke Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen. Expeditie: Tiny Hoekstra, Dahliastraat 5, Zwolle - Drukker: Gebr. den Oudsten, Lekkerkerk

Zomerkampen 1944

De jarenlange traditie zal dit jaar ook niet gebroken worden. Ook nu is er weer een kampnummer verschenen, dat je uitvoerig inlicht over „het waar en wanneer?" van de kampen, die de N.J.N. organiseert.

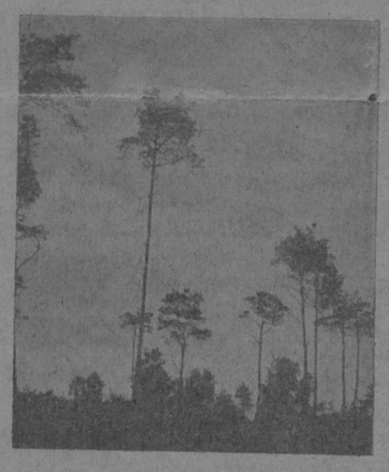
En waarom wij onze kampen houden? Verleden jaar werd deze vraag als volgt beantwoord: Omdat wij er van overtuigd zijn, dat juist in deze tijd gezonde en nuttige ontspanning van onschatbare waarde is.

En daarom niet alleen! De afgelopen maanden hebben ons geleerd en bewezen, dat de N.J.N. ons meer geeft, dat wij door de zuivere kameraadschappelijke omgang met elkaar, ook sterker staan tegenover de moeilijkheden van alledag.

Ook daarom houden wij onze kampen. Niet, om als een groepje mensen de natuur te bewonderen, maar om als een kleine gemeenschap van de natuur te genieten en haar te leren kennen.

En zo zullen dan dit jaar vele N.J.N.-ers de uitgestrekte Dwingelose hei bevolken, zullen zij stenen kloppen in Denekamp en zullen zij het onbekende Leubeekdal ontdekken.

Een prettig kamp. Nico.

Denekamp

In het uiterste Oosten van Nederland ligt een stukske grond, zo overweldigend rijk en mooi, als je je slechts in je stoutste dromen voor kunt stellen. Daar stroomt tussen hoge oevers de Dinkel 's zomers kalm voort, oevers, waarin de oeverzwaluw nestelt, waar je kunt wandelen door bossen, vol heksenkruid, meidoorn en salomonszegel en waar de droge graslanden geel gekleurd worden door walstroo, tripmadam en muurpeper, afgewisseld met het rood van de sierlijke steenanjer en de geurige thijm. Wanneer je geduld hebt, zie je er de ijsvogel voorbijflitsen en de gele kwikstaart voert er zijn jongen. En denk je dan het Lutterzand eens in: een woest stuifterrein, hier en daar een groepje jeneverbessen en een enkele kromgewaaide den, waar je, als je er met zonsopgang bent, de troepen reeën voorbij kunt zien gaan. Wanneer je op jacht wilt naar zeldzame planten, ga dan naar de bronnetjesbossen van de Austieberg. Je zult er de goudveil in volle glorie zien groeien, en het springzaad doet er ook zijn best. Geheimzinnige, heel kleine stroompjes banen er zich een weg tussen al deze paradepaardjes van een plantenmens door. Bij de Bergvennen, die heel eenzaam liggen in een groots en wijd landschap van verre luchten en onbelemmerde uitzichten, roepen de wulpen en broeden de sterns en futen. We vonden eens een eenzaam jong fuutje, dobberend op een van deze vennen tussen de bloeiende waterlobelia's door. Vlak bij het kamp, in het Voltherbroek, kun je gaan wandelen door een prachtige vegetatie van hoogopgeschoten, bloeiende planten als wederik, leverkruid, valeriaan en kattestaart, die je hier trouwens overal terug zult vinden langs de sloten en beken, en ga je wat verder van huis, naar de Lemselermate, dan vind je het vetkruid, dat met zijn kleverige blaadjes insecten vangt, en bovendien een keur van orchideeën.

De vogelmensen moeten het in de kleine, fijne dingen zoeken: een klauwier op een hekje, een wielewaal, die zijn roep door het Borchbos laat schallen, een roodborstjesnest met een dik koekoeksjong erin, een roodborsttapuit, die op een telefoondraad zo maar wat voor zich heen zit te zingen.

Wat je in Denekamp kunt beleven, is te veel, dan dat ik het je met woorden kan schilderen. Het enige, wat je kunt doen, is: naar het kamp gaan en je zult er zeker rijker vandaan gaan dan je gekomen bent.

Tot ziens in Denekamp. Gertie Jansen.

Spier

In het midden grote bossen, aan de randen uitgestrekte hoogvenen... Dat was Drente... vroeger. Tegenwoordig niets meer van dit grootse, maar toch is Drente nog mooi; zo mooi, dat je in één week lang niet uitgekeken raakt. Iedereen kan in Drente vinden, wat hij hebben wil. Vogels... denk aan het Brandeveen, aan de Drentse heiplasjes en heidevelden met buizerd, havik, dodaars, eenden, waterhoentje, tapuit, enfin, ik wil er geen wasvijst van maken. Wil je plantjes vinden, sjoc bedrijven, geologie plegen, vlinders vangen, ga dan naar Drente. Maar ook de anderen, die naar een kamp gaan om uit de „wereld" weg te zijn, om te genieten, met volle teugen, van al dat moois, dat de natuur je biedt, ook die kunnen in Drente terecht. Waar kun je beter dwalen, dan op de Drentse hei, die, hoewel erg verminderd, toch nog te vinden is! Waar voel je je meer één met de natuur dan in de uitgestrekte bossen, die de laatste jaren ontstaan zijn. Nu deze hun kinderjaren voorbij zijn, worden ze steeds mooier.

Hier kunnen we misschien eens een vos verschalken, terwijl hij rustig door het bos loopt. Als we geluk hebben, kunnen we 's morgens in de vroegte herten zien, op weg naar hun drinkplaatsen, de vennetjes.

Deze vennetjes zijn ook een specialiteit van Drente. Naast elkaar vind je hier het voedselarme en het voedselrijke water, ieder met hun speciale planten- en dierenwereld.

Wie Drente zegt, denkt aan de heide, liefst nog met een kudde schapen (die zul je trouwens niet meer vinden), maar er zijn ook andere terreinen, die Drente mooi maken. Ook het Drentse cultuurland is mooi. Ga eens op een zomerdag in een greppeltje tussen twee rogge-akkers zitten en bekijk en beloer alle planten en beesten, die er zijn. Je zult versteld staan, dat er op zo'n klein gebied zo veel te vinden is!

Kom, en overtuig je van de waarheid.

Marten van der Meulen.

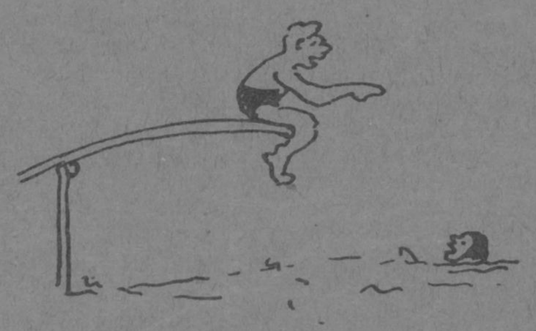

Leukampen

Waar Leu- en Haelenderbeek tezamen vloeien, en 't Vrijthof rijst van ver... DAAR, op de landtong, op het uiterste spitsje van het hoge land ligt onze boerderij. Het is een nieuwe, en dus geen Romaans model. Maar er vlak bij ligt er één om van te watertanden, en zelfs zien we hier een enkele maal vakwerk, je weet, dat is zo'n witte muur, doorsneden door zwarte balken. Ja, al ben je dan nog niet in Zuid-Limburg, toch merk je al, dat je in de elfde provincie bent terechtgekomen! En in een deel dat volslagen onbekend is bij de meesten van ons, trouwens bij de meeste Nederlanders. Je moet Meester Mertens uit Nunhem, die onze steun en toeverlaat is op alle gebied, niet in 't minst op natuur-historisch, maar eens horen vertellen: „In 1927 is er nogal aan de Seltzer- en de Leubeek geknoeid, vooral aan de bovenloop. Die is om een betere afwatering te krijgen gekanaliseerd. En niemand kende het land hier, zodat er geen alarm werd geslagen. Dr. Thijsse is toen echter bij me geweest, en dat heeft toch het resultaat gehad, dat de benedenloop gespaard is gebleven, gelukkig. Ik ben blij, dat „m'n" prachtige land eindelijk door de nat.-hist. wereld ontdekt is en erkend wordt."

En dat zal het deze zomer ook! We zullen uittrekken langs de vier beken: Seltzer, Leu, Haelender en Neer, die iets voorbij het dorpje Neer in de Maas stromen. Daar zullen we zien, hoe op de hoge oevers, die dikwijls verscheidene tientallen meters hoog zijn, de Eiken-Berkenbossen groeien (helaas nogal eens door mijnhoutplantages vervangen!), terwijl in het overstromingsdal 't Elzenbroek met zijn Wolfspoot, Hop, en Zwarte Aalbes zich genesteld heeft. Komen we aan het gekanaliseerde deel van de Seltzer, dan zullen we de beide bossen met elkaar zien worstelen in het oude dal: de Eiken-Berken afgedaald van hun hoge standplaats om, nu het overstromingsgebied zo droog is geworden, dat Elzenbroek eens even mores te leren. Maar dat is taai, hoor!

Vlak bij onze boerderij stroomt de Maas ook! Met zijn typische kalkflora: Knikkende Distel, Agrimonie, Blauwe Knoop... Meester Mertens vertelde, dat er Aäronskelken groeien, en nog veel meer, wat ik liever niet vertel. „En," zei hij: „Veel is mij bekend hier, maar ik reken er op, dat jullie m'n lijsten zullen aanvullen!" Dat kan op velerlei gebied: planten heb ik genoemd. In de afgesneden bochten krioelt het van levende waterwezens, terwijl de groene algen al beginnen op te komen. Tal van kleine zangertjes dartelen in de beekdalen rond, en Kiekendieven zweven boven de moerasjes. Insecten waren er nu nog niet, maar ze zullen ons van 't zomer niet in de steek laten! En zo zullen we een week kort genieten in een land van watermolens, appelboomgaarden, kostelijke kapelletjes en mieterse mensen, in een land, waar de geest van Sinte Servaas nog rondwaart sinds eeuwen, toen hij als Christen-zendeling zich neerzette, hier, vlak bij ons Vrijthof... Wim Klinkenberg.

De Bond en Natuurmonumenten

Er blijkt veel belangstelling te zijn voor de ontwikkeling der verhouding tussen N.J.N. en Vereeniging tot Behoud van Natuurmonumenten, zulks naar aanleiding van de gebeurtenissen ter jaarvergadering van die vereeniging. In kort bestek kan dit worden medegedeeld. Nadat de eerste storm over de **wijze** van ons optreden enigszins was geluwd (ongetwijfeld is tactiek niet onze sterkste zijde, maar eerlijkheid vergoedt veel ....) kon men eindelijk wat meer aandacht besteden aan hetgeen de N.J.N. te zeggen heeft. Wat willen wij?

Dat „Natuurmonumenten" niet langer in wezen een stichting blijft, maar een grote, werkelijke vereeniging wordt, die zich met alle voorkomende natuurbeschermingszaken bezig houdt, en zoveel mogelijk propaganda voert om ons volk vertrouwd te maken met de natuurbeschermingsgedachte.

Opvoeding van de verenigingsleden inzake de vele problemen die optreden, is een andere wens van ons. Onze **technische** ondeskundigheid hoeft geen reden voor ons te zijn om niet met veel enthousiasme te werken aan een grote uitbreiding van het ideeële werk. Onze tegenstanders zijn van mening, dat „Natuurmonumenten" slechts een behoudende en beherende taak heeft, en noemen de Contact-commissie als geschikt lichaam. Maar dit is zo log en krachteloos, dat de reorganisatie daarvan al een taak op zichzelf is. Natuurlijk werkt de N.J.N. mee aan haar propaganda-commissie, die zojuist is ingesteld. Wij doen overal aan mee! Maar dat wil niet zeggen, dat we nu tevreden zijn!

Op 6 Juni hebben N.J.N.-vertegenwoordigers een onderhoud met het Dagelijks Bestuur van Natuurmonumenten. Laat ons hopen, dat tijdens dat onderhoud de enigszins gespannen verhouding wordt verfrist, en de grondslag gelegd zal worden voor een grondige herziening van de hele Nederlandse Natuurbeschermingsbeweging. Als jeugdbond kan de N.J.N. een niet te onderschatten **stimulerende** taak vervullen. WIM

Meld je ondertussen allemaal aan als lid van „Natuurmonumenten". Adres: Herengracht 540, Amsterdam-C. Giro 32391. „De Jeugd" in „Natuurmonumenten", zij onze leus!

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie
Zomerkampen 1944

Definitieve*) / Voorlopige*) opgave voor: .....

Indien dit kamp geheel bezet is, wil ik naar .....

Naam en voornaam: .....

Volledig adres: .....

Jongen of meisje: ..... Geboortedatum: .....

Lid van afdeling: .....

Hoeveel zomerkampen heb je meegemaakt? ..... en congressen? .....

Ben je vegetariër? ..... Breng je een fiets mee? .....

Breng je een muziekinstrument mee? Zo ja welk? .....

Opmerkingen**) .....

.....

*) Doorhalen, wat niet toepassing is.

**) Als je slechts enkele dagen komt, hier datum van aankomst en vertrek vermelden.

Uit het dagelijkse Bondsleven

Een nieuwe N.S.

Daar Hans zijn functie moest neerleggen, is Klaas van Asperen, prof. Hugo de Vriesl. 60, Utrecht, hem opgevolgd.

Van de winkeljuffrouw.

De Bondswinkel is vrijwel uitverkocht, ook veldkenmerken, maar de Keien-tabel is weer verkrijgbaar.

In Memoriam Mevrouw van der Maas

In een kampnummer is meestal geen plaats voor een herdenking, maar Mevr. v/d Maas is zo één met onze kampen, dat we blij zijn, haar juist in het kampnummer te mogen herdenken. Op 9 Maart 1944 is zij van ons heengegaan en al is het voor haar man onvergelijkelijk veel erger, toch hebben zeer velen van ons met grote droefenis gehoord, dat Mevrouw van der Maas onze kampen nooit meer zal leiden.

Algemene Mededelingen

Je neemt ons heel wat organisatorisch werk uit handen, als je je precies houdt aan onderstaande „gebods- en verbodsbepalingen".

Aan de kampen kunnen slechts zij deelnemen, die lid zijn van de N.J.N. Ieder is vrij te kiezen, naar welk kamp hij/zij wil gaan. Indien het maximale aantal deelnemers voor een kamp bereikt is, zal de Kampsecretaris overleg plegen met de administratrices en het Centraal Bestuur omtrent overplaatsing. Zij behouden zich het recht voor van deze algemene regel af te wijken, indien zulks in het belang van de goede gang van zaken in het betrokken kamp wenselijk lijkt.

Natuurlijk verwachten wij slechts volkomen gezonde deelnemers in de kampen. Voor eerste hulp bij kleine ongevallen is in ieder kamp een goed voorziene verbandkist aanwezig.

In verband met de absolute neutraliteit van de Bond is het verboden andere vlaggetjes en/of insignes dan die van de N.J.N. mee naar de kampen te brengen. In verband met de desbetreffende verordening van de bezettende overheid, is ook het meenemen van padvindersriemen en/of messen en van kapmessen verboden.

Wij genieten de gastvrijheid van het platteland. Dit is gelukkig nog niet gewend aan de kledij, die eertijds alleen nog maar in badplaatsen gebruikelijk was. Kleed je dus zo, dat de plattelandsbevolking ook op een afstand kan zien of er een jongen of meisje rondloopt. (Dit geldt speciaal voor de Leukampen.)

Niemand wordt voor 's morgens 11 uur op de dag van aanvang van het kamp toegelaten, tenzij daartoe uitdrukkelijk door den kampsecretaris uitgenodigd.

Elk kamp bestaat uit een gescheiden jongens- en meisjeskamp met respectievelijk een leider en een leidster. De leider is tevens algemeen kampleider.

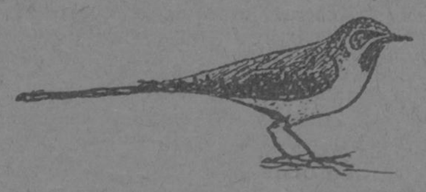
Aanmelding.

Vul het invulformulier volledig in; laat, voorzover je minderjarig bent, de gevraagde accoordverklaring door één van je ouders tekenen en stuur het naar de betrokken administratrice. (Ook zij, die reeds een uitnodiging gehad hebben.) Voor de Leukampen is een kampeerkaart van de A.N.W.B. vereist. Stuur dus bij je opgaveformulier ook een ingevuld aanvraagformulier voor een persoonlijke kampeerkaart in (te verkrijgen bij de A.N.W.B., Afd. Ned. Kampeerkaarten Centrale, Parkstraat 18-20, Den Haag). Zonder zo'n kampeerkaart word je niet in het kamp toegelaten.

Het kampgeld, eventueel verhoogd met de kosten van een kampeerkaart, moet je pas storten na de ontvangst van je aannamekaart.

Indien je je voorlopig opgeeft, vermeld dan onder „opmerkingen" ook de datum van definitieve beslissing. Indien je je uiterlijk een week voordat het kamp begint, terugtrekt, wordt het kampgeld volledig gerestitueerd. Anders wordt *f* 1.— voor de reeds gemaakte onkosten afgehouden.

Ieder ontvangt bericht, of hij al of niet is aangenomen. Deze aannamekaart, die **strikt persoonlijk** is, moet medegebracht worden naar het kamp en daar bij de administratrice worden ingeleverd.

De aanmelding wordt gesloten, zodra het maximale aantal deelnemers voor een kamp is bereikt of anders op 10 Juni.

KAMPGELD.

Dit bedraagt voor alle kampen *f* 12.50. De kosten mogen geen bezwaar zijn, daarom is reductie mogelijk. Aanvragen hiertoe vóór 15 Juni te richten tot de administratrice van het betrokken kamp, voorzien van steekhoudende argumenten. Geheimhouding is natuurlijk verzekerd. Bericht op je aanvrage krijg je pas ná 15 Juni.

Wie slechts een gedeelte van een kamp meemaakt, betaalt f 2,— per dag.

WAT JE MEE MOET NEMEN.

Om te eten: bord en kroes (onbreekbaar en liefst niet van aluminium, dat te gauw heet wordt), lepel, mes, vork.

Om te slapen: strozak; deze wordt op de boerderij met stro gevuld. Minstens twee wollen dekens (maak er een dekenzak van, heel practisch).

Om schoon te blijven: wasgerei en badpak.

Om vuil te maken: practische kampkleding (denk aan reservekleren!) Een warme trui en een waterdichte regenjas zijn aan te bevelen, evenals stevig waterdicht schoeisel (ook voor meisjes).

Om op excursie te gaan: natuurhistorische ingrediënten, fototoestel, kijker, flora, enz., als je in het bezit van deze zaken bent. Verder rugzak, veldfles, enz.

Om 's avonds te gebruiken: muziekinstrumenten, zangbundels, enz.

Om op te rijden: het medenemen van een fiets is zeer gewenst. Echter alleen indien er nog banden om zitten. De fietsers zijn verplicht zelf bandenplakmateriaal mee te brengen.

In verband met de distributie moet ieder een aantal bonnen en van bepaalde artikelen een hoeveelheid in natura meebrengen. Nadere mededelingen hieromtrent volgen op de aannamekaart.

De eerste maaltijd in het kamp is die van 7 uur op de dag van aanvang. Ben je er dus eerder, dan moet je zelf voor eten zorgen.

Tenslotte moet je ook nog je persoonsbewijs, lidmaatschapskaart, aannamekaart en eventueel je kampeerkaart meebrengen.

Inlichtingen bij de betrokken administratrices of bij den kampsecretaris, Nico Swierstra, A. M. v. Schurmansingel 5, Franeker.

Belangrijk!

Ieder kamp biedt plaats aan een beperkt aantal deelnemers. Daarom raden wij een ieder aan meer dan één kamp van voorkeur op te geven. Over de redenen van weigering of overplaatsing van deelnemers kan geen correspondentie worden gevoerd. Het Centraal Bestuur behoudt zich het recht voor, kampen niet door te laten gaan, verandering te brengen in de aangekondigde kampplaatsen en -data en in het algemeen alle maatregelen te nemen, die het in verband met de bijzondere omstandigheden noodzakelijk of wenselijk acht.

Spier I 27 Juni—4 Juli.
Leider: de heer Dr. A. F. H. Besemer te Wageningen.
Leidster: Mej. W. N. Swierstra te Rotterdam.

Spier II 7 Juli—14 Juli.
Leider en leidster worden op aannamekaart vermeld.

Spier III 18 Juli—25 Juli.
Leider en leidster worden op aannamekaart vermeld.

Spier IV 28 Juli—4 Augustus.
Leider en leidster worden op aannamekaart vermeld.

Administratrice Spier: Jeanne Siebenga, Roostenlaan 11a, Eindhoven.

Postadres: „Kamp N.J.N." te Spier.

Ligging boerderij: bij de viersprong in Spier gekomen, volg je de weg naar Wijster; het is dan de eerste boerderij aan je linkerhand.

Bagage vooruit zenden per Ned. Spoorwegen als snelgoed aan Administratrice N. J. N. - kamp, station-restante Wijster.

Denekamp I 7 Juli—14 Juli.
Leider: Drs. V. Westhoff te Rijswijk.
Leidster: Mevr. J. N. Westhoff-de Jonchere.

Denekamp II 18 Juli—25 Juli.
Leider: Ir. B. Verhoeven te Bennekom.
Leidster: Mevr. I. Verhoeven-v/d Zweep.

Denekamp III 28 Juli—4 Augustus.
Leider: de heer J. Rombouts te Delft.
Leidster: Mevr. W. Rombouts-Krabbendam.

Denekamp IV 8 Augustus—15 Augustus.
Leider: de heer J. Nijkamp te Hoorn.
Leidster: Mevr. A. Nijkamp-de Jaeger.

Administratrice Denekamp: Marie Wilbrink, Grote Noord 43, Hoorn.

Postadres: Kamp N.J.N. Denekamp.

Ligging terrein: Je gaat de weg Denekamp-Ootmarsum op. Voor de brug over 't kanaal Almelo-Nordhorn sla je links af en houd die zijde van het kanaal. Even voorbij de volgende brug zie je links twee boerderijen liggen, waar de N.J.N.-vlag waait.

Bagage vooruitzenden per trein als snelgoed. Adresseren administratrice N.J.N.-kamp, station restante, Denekamp.

Leu I 7 Juli—14 Juli.
Leider: Ir. G. P. Ittman te Eindhoven.
Leidster: Mevr. v/d Kloot te 's-Gravenhage.

Leu II 18 Juli—25 Juli.
Leider: de heer Kees Hana te Voorschoten.
Leidster: Mevr. N. Hana-Hak.

Leu III 28 Juli—4 Augustus.
Leider: de heer W. K. Westmijse te Eindhoven.
Leidster: Mej. C. Filarsky te Amsterdam.

Leu IV 8 Augustus—15 Augustus.
Leider: Dr. J. S. Zaneveld te Leiderdorp.
Leidster: Mevr. E. Zaneveld-v/d Water.

Administratrice Leu: Janne Daalder, Marken binnen, Post Wormerveer.

Denk aan de kampeerkaart!

Postadres: Kamp N.J.N., Nunhem, Post Haelen, Limburg.

Ligging boerderij: Kom je met de trein uit Nijmegen, dan stap je in Swalmen uit. Je loopt nu in de richting Neer en laat je daar over de Maas zetten. Volg nu de weg van Neer naar Nunhem. In Nunhem wijzen bordjes met Kamp N.J.N. je verder de weg. Zij, die over Eindhoven reizen stappen in Baexem-Heijthuijsen uit, lopen naar Nunhem, waar N.J.N.-bordjes hen verder de weg wijzen.

Bagage vooruitzenden per Ned. Spoorwegen als snelgoed. Adresseren aan Administratrice N.J.N.-kamp, station restante, Baexem-Heijthuijsen.

Strandmensen en Vogelaars!

We konden in Wieringen nog niet klaar komen om jullie een paar Bondskampen aan te bieden. De bezwaren zijn nogal groot. Mocht er echter veel belangstelling voor bestaan, dan zullen we proberen één kamp van 8-15 Aug. te organiseren. Belangstelling voor strand of vogels is gewenst.

Geef aan **Adé Kruimer,** Hoogakkerlaan 51, Apeldoorn, op, of je komt. Tegelijkertijd één van de andere kampen opgeven, waar je heen wilt, als Wieringen niet door gaat. Je krijgt er bericht van na 15 Juni.

Literatuur over de Kampplaatsen

ALGEMEEN: De laatste jaargangen van **Amoeba** en **Natura,** vooral de speciale kampnummers.

Verder een groot aantal artikelen in **De Levende Natuur,** de **Toeristenkampioen, In weer en wind, De Wandelaar,** en andere maandbladen op natuurhistorisch of toeristisch gebied.

Over geologie en landschap: **Faber, Geologie van Nederland; Faber, De Nederlandse Landschappen; Beekman, Nederland als Polderland** en **F. Koster, Natuurmonumenten in Nederland.**

SPIER:

Drs Fop I. Brouwer e.a., „Zwerven door Drente".
W. Beyerinck, „De Drentse excursie", Natura Juli 1927.
Bernink, De Keien onzer Heiden.
Beyerinck, „Dwingeloo", Jaarboek Natuurmonumenten 1936.
M. G. Warffemius, „Hunnebedden en Grafheuvels", 1932.
Artikelen van Thijsse en Beyerinck in De Levende Natuur.

DENEKAMP:

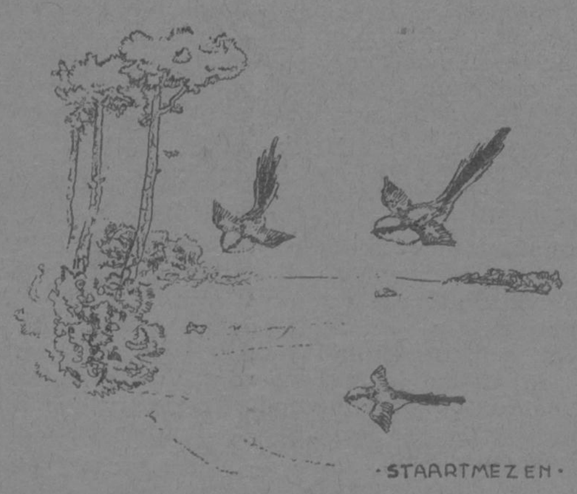
Bernink, Ons Dinkelland, Uitgave Natura Docet, Denekamp.
Meyer-Drees, Proefschrift Wageningen 1936 Sociologie.
Jubileumuitgave Natura Docet 1936 „Twenthe".
Oostrom-Stafleu, Plantengezelschappen, Kruipnieuws I. Natura 1933 no 416.

DE LEU:

Het Limburgs Landschap in het heden en in het verleden, in Jaarboek Natuurmonumenten 1941.
Spruit, „Langs Maas en Roer", Buiten 1933 I.

Verder raden we aan, in de bibliotheek van je plaats van inwoning wanneer zo iets aanwezig is, zelf eens wat rond te snuffelen, zeer leerzaam en meestal vruchtbaarder dan je denkt.

KAARTEN: De kaarten van de A.N.W.B. zijn alle uitverkocht.

Door de ouders in te vullen:

Ondergetekende gaat er mee accoord dat zijn/haar zoon/dochter ..... deelneemt aan het aan de achterzijde genoemd N.J.N.-kamp, terwijl de N.J.N. geen enkele aansprakelijkheid aanvaardt voor eventuele schade en ongelukken van welke aard ook, die hetzij rechtstreeks, hetzij zijdelings het gevolg zijn van gebeurtenissen, voortkomende uit de nationale en internationale toestand.

Handtekening:

.....

Dit formulier uitknippen en aan beide zijden ingevuld in een envelop opzenden aan de betrokken administratrice van het gewenste kamp. **Vóór 10 Juni 1944**

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
BIBLIOTHEEK
Leiden

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

mededelingenblad no. 1, mei 1945

Mei 1945

BESTE VRINDEN EN VRIENDINNEN,

Eindelijk, eindelijk! Anders weet ik niet te beginnen. Eindelijk is de druk van vijf jaren oorlog en bezetting van ons af, en beginnen wij aarzelend weer de kop op te steken als vrije mensen, die zich langzamerhand pas gaan realiseren, wat de herkregen vrijheid inhoudt. Ieder voor zich zullen wij dit, naar onze eigen aard, ervaren. Hier hoeft niets meer over te worden gezegd. Voor de N.J.N. is de bevrijding een minder belangrijke gebeurtenis dan voor ons, leden van die N.J.N., persoonlijk. Ons is als N.J.N. weinig afgenomen, omdat wij onszelf hebben kunnen blijven. Wij, als individuen, levende ook buiten de Bond, die op alle mogelijke manieren onder de dwang der bezetters hebben geleden, kunnen eindelijk weer vrij leven, en onze richting in de toekomst bepalen. Het is moeilijk onder woorden te brengen, wat de Bond, zijn doelstelling en zijn idealen voor velen, vooral de ouderen onder ons, de afgelopen jaren heeft betekend. Wat wij voelden, als wij, ongebonden, ongedwongen, onze kampen beleefden; als wij op onze congressen konden zijn als vroeger, en als wij iedere week met elkaar de excursies en lezingen konden meemaken. Hoe meer ons als individu ontviel, hoe meer wij ons vastklemden aan de Bond.

Dit houdt een gevaar in voor de NJN. De ouderen zullen nu eindelijk aan hun toekomst willen gaan werken, en die ligt niet in de Bond. Met alle kracht zal men zich op zijn eigen arbeid werpen, en veel tijd voor de vrije jeugdbond zal niet meer overschieten. Laten wij dan beseffen, wat wij aan de Bond danken en dat na ons nieuwe generaties komen, die willen als wij. Dat wij nu vast moeten houden, even krachtig als we dat zelfs het laatste half jaar hebben gedaan. Tal van problemen komen ons, als NJN-ers, als NJN, bezig houden. Sommige van grote betekenis voor de gehele jeugd en ons land: jeugdfederatie en natuurbescherming. Andere alleen direct van betekenis voor de Bond: congres, kampen, inventarisatie, vernield natuurschoon, uitbreiding CB, reorganisatie werkgroepen, etc. Ons bondje, dat nu een 3600 leden telt, viert bovendien dit jaar zijn 25-jarig jubileum. Plannen voor een jubileumcongres bestaan, en we zullen moeten zien, hoe dit jubileum tot een groot en ook in deze moeilijke tijd passend feest te maken. Het is dan ook van bijzonder belang, dat wij sinds September 1944 boven de Moerdijk een hecht contact hebben onderhouden. De voedselhulp van de Noorderlingen aan de Hollanders is hier het mooiste bewijs van. Dit contact moet worden uitgebreid naar onze Zuidelijke vrienden, die wij al weer zo lang hebben moeten missen. De geëvacueerde afdelingen komen langzamerhand weer terug. Onze Joodsche leden, voorzover niet door de Duitsers vermoord, en voorzover zij dat nog kunnen en willen, zullen onze Bond gastvrij terug vinden; onze naar Duitsland weggevoerde leden zullen, wie weet hoe en hoeveel, terugkomen, en zeker behoefte hebben aan onze vriendschap en sfeer. Al die dingen zullen ons werk van de eerstkomende tijd beheersen. Aller inspanning en wil tot harde arbeid is dan vereist. En wanneer wij onze eigen Bondsproblemen snel weten op te lossen, zullen wij ook in de jeugdbeweging sterker onze stem kunnen doen horen, beter het VRIJE-jeugd-element vertegenwoordigen, en meer doen voor de duizenden gedesorganiseerden, die snakken naar meer licht en warmte.

Spoedig hopen wij het congres te houden, waar wij elkaar zullen zeggen, wat ons sinds maanden op het hart ligt. Vernieuwd als wij in de laatste jaren zijn, zullen wij zijn opgewassen tegen alle problemen, die de tijd ons zal stellen. Zullen wij kunnen zijn: een vrije jeugdbond van jonge mensen, die de vrijheid gebruiken en in de natuur geluk te liggen weten.

N.J.N. HOOG! WIM

Kort overzicht van de toestand der districten in de maanden September '44 tot Mei 1945.

D1: Heeft zich uitstekend gehouden. Enkele afdelingen sliepen aanvankelijk in, maar bij de bevrijding waren ze allemaal actief, de meeste zelfs zeer hevig. Er heerst een uitstekende geest. Het helpen met de voedselvoorziening van de Westelijke N.J.N.-ers vormt een apart hoofdstuk. Het was in één woord: enorm! Het Pinksterkamp in Anlo telde ruim 220 deelnemers.
D2: Hier een volledig herstel nadat eerst de fut er wat uitraakte. De afdelingen werden zwaar getroffen door bombardementen, maar in April waren ze er prachtig bovenop. Een groot succes werd de schriftelijke cursus in Enschede. Het Donderpadje verscheen enkele malen.
D3: Met Den Haag het zwakst geweest. Trouwens, vóór September was het er ook al niet best. Hier zal heel hard moeten worden aangepakt. Hilversum heeft zich goed hersteld.
D4: Amsterdam had zijn eigen typische grote-stadsmoeilijkheden. Het district zit nog uitstekend in elkaar. Wel werd langzamerhand de excursie-activiteit stopgezet, maar het contact door middel van krantjes, lezingen, eetkaders etc. was best. En dat onder de allerzwaarste omstandigheden.
D5: Hier kwam vooral het jeugdbondselement naar voren, wat bleek uit de activiteit op federatie-gebied. Ook ligt hier de geboortegrond van de Libertijn, het onafhankelijke blad voor de jeugdbeweging, dat prachtig geholpen heeft het contact in de N.J.N. te onderhouden. De excursie-activiteit werd noodgedwongen steeds minder.
D6: Heeft zich slecht gehouden. Al waren de Haagse omstandigheden dan ook abominabel, er was niet de frisse, willende geest, die de andere districten zo kenmerkte. Bij herstel van normale verhoudingen zal het wel snel verbeteren. Er was in April al herstel te bespeuren.
D7: Verdient speciale hulde. Twee nieuwe afdelingen, nl. Rotterdam-Zuid en Vlaardingen werden opgericht. Er was een ongekende activiteit op alle gebied onder motto „Wat er ook gebeur, de N.J.N. gaat deur." Een uitstekend geslaagde Nat. Besch.-cursus hielp ook mee. In Rotterdam is begin gemaakt met de verbreiding van de Nat. Besch.gedachte door samenwerking met de N.N.V.
D8: is enthousiast. Gijs Middelman is bij de marine Dl. is nu Kees Groot. Vele Vlissingse leden wonen in Goes. Het Pinksterkamp in Hulst was zeer geslaagd.
D9: Is zwaar getroffen. In de loop van 1945 werd weer goed contact verkregen met de naar alle landstreken geëvacueerde Arnhemmers en Wageningers. Ede ligt op zijn gat. Maar hier zal de toekomst **vanzelf** wonderen doen! Van Nijmegen niets bekend sinds September.
D 10: Friesland heeft zich goed gehouden. Niet daverend, maar behoorlijk. De laatste tijd zelfs veelal heel goed. Ook hier enthousiaste voedselhulp. Wat door de Hollanders bijzonder op prijs is gesteld. De „Wilster" verscheen 2 maal.
D11: Van Peter de Jong weten we, dat hij in Januari veilig naar Brabant is overgekomen, en dat afd. Zalt-Bommel grotendeels werd geëvacueerd. Peter is naar Engeland. Dl. is voorlopig Jeanne Siebinga. Het district hield een best Pinksterkamp in de Logt.
Het algemene beeld is dus goed. Er is een band gebleven, zelfs min of meer versterkt. We hebben elkaar op ander gebied dan het natuurhistorische beter leren kennen en verstaan. Zo zijn deze zwarte maanden voor de N.J.N. van grote betekenis geweest. De natuur heeft ons veel gegeven. Dank zij de natuur ook de N.J.N. Wij hebben zo allemaal onze eigen herinneringen aan de donkerste maanden van deze oorlog. Laten we de goede, de schone vasthouden!

WIM, MIEN en TINEKE

„BALANS"

Ja, mensen, ook in de natuur valt er een balans op te maken.
Helaas, kunnen wij wel zeggen, want deze oorlog is ook aan onze natuurobjecten niet zonder meer voorbijgegaan, veel werd vernield of beschadigd door oorlogshandelingen, bezetter of vandalisme, door houtkap, brand en inundatie, in onze natuurmonumenten en op allerlei andere schone plekjes.

Maar, bedenkend, dat „aanpassing" wellicht de meest wezenlijke werkzaamheid van het leven in de natuur is, zo mogen wij vol hoop zijn, dat ook de hogere eenheden in de natuur, en daarbij denk ik dan aan plantengezelschappen, broedkolonies, dierlijke associaties e.d. zich zullen weten te herstellen met dat bewonderenswaardige regeneratievermogen, dat ons in de afzonderlijke individuen vaak zo met eerbied vervult. Er zullen er zijn, die het betreuren, dat het oude dan toch voorgoed vernield is en nooit meer zo zal kunnen zijn, als het geweest is, maar laten dezulken bedenken, dat in de natuur „veranderlijkheid een kenmerk van het ware" is en dat dat oude ook zonder deze schokkende gebeurtenissen wel zou zijn verdwenen, a.h.w. gezwicht voor de eeuwige vernieuwingsdrang van de altijd jeugdige natuur.
Moeten wij intussen de oogen ervoor sluiten, dat er verschillende terreinen zijn, waar deze jaren wel zéér ten nadele hun stempel op hebben gedrukt? Zeker niet, en daarom zullen we de balans gaan opmaken, een grote massa gegevens moeten door ons worden verzameld van de toestand in diverse natuurmonumenten en op de verscheidene voor wetenschap of recreatie belangrijke objecten. Vooral in de kuststreken en in de geinundeerde gebieden zullen de aangerichte verwoestingen aanzienlijk blijken te zijn, ik denk hierbij b.v. aan het aan vele van ons uit de districts- en zomerkampen zo bekende Schouwen met zijn beroemde inlagen, waar Visdief en Grote Stern in 1940 nog in duizenden paren broedden, maar dat nu van een kostelijke „hors d'ouvre schaal" veranderd is in een door wind en water heroverd gebied. En aan het voor de Westerlingen zo bekende en vereerde natuurreservaat „De Beer" tegenover Hoek van Holland, waar Meeuwen en Sterns, Eenden en Steltlopertjes zo'n prachtige en tot de oorlog ongestoorde broedgelegenheid vonden, maar waar sedertdien allerlei versterkingen in beton zijn aangelegd, welke bedrijvigheid ten zeerste doet vrezen voor dit interessante gebied. De duinstreek van den Haag tot den Helder is lange tijd afgesloten geweest voor natuurminnend Nederland en al hebben ons vele geruchten over deze gebieden bereikt, het ware ervan weten we nog niet en vele verrassingen, onaangename, maar misschien ook nog wel prettige staan ons te wachten. De Waddeneilanden zijn jaren onbereikbaar geweest, hoe zullen we ze weer terug zien? En dan de gebieden rond het IJsselmeer; wanneer het bericht juist is, dat de sluizen van de Afsluitdijk vernield zijn, dat dus het zoute Noordzeewater weer vrije toegang heeft tot de intussen totaal verzoete vroegere Zuiderzee, dan is hier een reusachtige biologische associatie met één slag vernietigd en zullen de eerstkomende jaren gewijd moeten zijn aan een herstel van het evenwicht tussen de natuurlijke factoren, tussen dier, plant en milieu. Intussen behoort dit voor mij op het ogenblik nog tot de categorie „niet officieel bevestigde berichten" en is er dus nog hoop. Maar ditzelfde is gebeurd op diverse andere plaatsen in ons land.
In het binnenland zijn het vooral de bossen, die verschrikkelijk te lijden hebben gehad, was reeds vóór 1945 de houtproductie van de Nederlandse bodem ver boven het toelaatbare maximum gestegen, zó, dat in het jaarverslag op de vergadering van „Natuurmonumenten" in 1944 daartegen scherpe protesten werden geuit, sedertdien zijn vele bossen op schandelijke en onoordeelkundige wijze gebrandschat, geplunderd door stooklustige bevolking en versterkingswerken behoevende bezetting.
En tenslotte ging de oorlog zelf over en door ons land, ik bedoel het krijgsgeweld zelve, dat wellicht nog zijn indrukken heeft achtergelaten op verschillende mooie en bekende plekjes. Dat intussen deze oorlogshandelingen op zich zelve veel onherstelbaars hebben aangericht geloof ik niet, daarom ging het meestal te snel, maar veler hart trekt naar de Jansberg bij Mook en naar het Leudal, beide plaatsen in Noord-Limburg, waar de oorlog langer heeft stilgestaan en waar wij wel voor mogen vrezen.
Wij kunnen nu de balans opmaken, en bij dit werk wordt hulp van alle N.J.N.-ers verwacht. Reeds jaren lang inventariseerden vele afdelingen de excursieterreinen in hun omgeving en werden zéér waardevolle gegevens verkregen en vastgelegd in P.B.L en L.B.L. Deze activiteit is in de oorlogsjaren zelfs nog toegenomen, thans moeten wij, na de meestal gedwongen ledigheid der laatste maanden, met de grootst mogelijke spoed aan het werk,

intensief zullen de inventarisaties moeten worden voortgezet. Gegevens over aangerichte schade moeten worden ingezameld, zakelijke gegevens en zulke over de natuurhistorische kwaliteit van de betrokken terreinen. De A.N.W.B. heeft zich met de leiding van dit werk belast en vraagt onze medewerking. Ik doe een beroep op jullie allen, je uiterste krachten in te spannen, opdat kan worden vastgelegd, wat deze tweede wereldoorlog ook op dit gebied aan ons misdaan heeft en wat nog belangrijker is, opdat eventueel maatregelen kunnen worden getroffen, om nog erger te voorkomen. Wees intussen reeds allen actief natuurbeschermer door te waarschuwen en op te treden tegen het vandalisme in de natuur, door jeugd zowel als door ouderen gepleegd in een mentaliteit, die uit natuurbeschermingsoogpunt wellicht de belangrijkste schuldenerfenis van deze oorlog is. Wie zich voor dit alles in wil spannen, stelle zich in verbinding met zijn afdelings-N.S., die door mij op de hoogte zal worden gehouden van het door de A.N.W.B. ingestelde onderzoek of eventueel rechtstreeks met mij. Inventarisatie-handleidingen e.d. zijn nog beschikbaar voor werkelijk serieuze liefhebbers. Mensen, aan de slag, er moeten spijkers met koppen worden geslagen! KLAAS.

NA HET CONGRES.

In de Amoeba, en in later jaren ook in het Mededelingenblad, dat na het Congres verscheen, stond altijd een stukje met bovenstaande titel. De pas verkozen voorzitter schreef dan een kort woord ter opwekking en memoreerde enkele belangrijke gebeurtenissen van het voorbije Congres. En om niet met de traditie te breken, staat ook in dit Mededelingenblad een overpeinzing van „Na het Congres".

De overpeinzing vereist ditmaal wel enige moeite, want we kunnen onze gedachten nu niet laten gaan over hetgeen geschied is, we moeten nu overdenken wat had kunnen geschieden. En ook dat valt niet licht. Het Congres had plaats gevonden onder geheel andere omstandigheden en in een andere omgeving dan we gewend zijn. Immers we zouden dan weer onbezet gebied zijn, hetgeen al een hele druk van ons afneemt, maar bovendien de Congresplaats Drachten had ons in een voor Congressen geheel onbekende omgeving gebracht.

Drachten. Deze keus verdient wel een nadere toelichting, en ik loop daarbij gevaar verkeerd begrepen te worden. Immers practische en natuurhistorische overwegingen geven niet alleen de doorslag. Wie wel eens buiten zijn district geweest is, die weet, dat de verschillende districten een eigen stemming hebben. Met een jeugdbondsterm zou ik dat dan stijl kunnen noemen. Ieder kent het verschil wel tussen Haagse en A'damse leden, en zo zijn er vele voorbeelden te noemen. En er is ook weer een groot verschil in de Bond tussen de „provincie" en Holland, een verschil dat trouwens ook merkbaar is in het dagelijkse leven. Op onze Congressen is die Hollandse stijl altijd dominerend geweest. Dat was geen wonder want het zwaartepunt van de Bond lag immers in Holland. Maar in deze oorlogsjaren is er ook wat dit betreft wel een verandering in de Bond gekomen, zoals iemand mij schreef, „in de provincie klopt een zuiver N.J.N.-hart". En om nu eens een Congres te hebben met een „provinciale" stijl, heeft Drachten, uit onze toch al zeer beperkte keuze, uiteindelijk de voorkeur gekregen. De invloed van de omgeving drukt altijd eenigszins een stempel op de stemming van een Congres. Bij deze overwegingen kwamen natuurlijk vele practische voordelen. In de eerste plaats al op fouragineel gebied. Bovendien wilden we niet zoals dat met het laatste Congres het geval moest zijn, leden afschrijven, dus er moest ook een ruimere behuizing gezocht worden. Voor de Zuiderlingen was de reis inderdaad ver, maar voor de overigen meenden we een vlugge en goedkope reisgelegenheid gevonden te hebben, zodat we tenslotte als enig bezwaar zagen, dat het wat anders dan anders was.

Maar door al deze nieuwigheden valt het niet gemakkelijk te vermoeden, wat het Congres ons had kunnen geven. Wij zouden wel veel vergaderd hebben, misschien zou er met moeite tijd gevonden kunnen worden om op excursie te gaan. Want er was en is veel om over te vergaderen: de Bond en zijn 25-jarig bestaan de voor- en nadelen van een federatie van jeugdbonden, Natuurmonumenten en wat al niet. En daarnaast hadden wij

weer vele N.J.N.-ers gesproken, die door deze oorlogsjaren niet actief aan het verenigingsleven hadden kunnen deelnemen. Tot slot zouden wij naar onze haardsteden teruggekeerd zijn met een groot gevoel van dankbaarheid. Want reden tot dankbaarheid zou er wel geweest zijn en die is er zelfs nu ook. Wij hebben toch wel een groot voorrecht genoten, want in deze afgelopen oorlogsjaren, waarin vele van onze leden ver van huis en vrienden moesten werken, terwijl het voor anderen ook niet goed mogelijk meer was actief aan de N.J.N. deel te nemen, in deze oorlogsjaren, waarin een groot deel van de Nederlandse jeugd zijn bekende derde milieu missen moest, en zodoende, naast de grote materiële nood, het ook moreel zwaar te verduren had, in deze oorlogsjaren, waarin overal in Europa jonge mensen met dezelfde idealen en verlangens als wij hun leven lieten of geestelijk en/of lichamelijk verminkt naar huis keerden, in deze jaren van grote ellende op allerlei gebied, in die zelfde jaren hebben wij het voorrecht genoten de natuur te kunnen intrekken, weekenden en kampen te houden. Wij hebben altijd op excursie kunnen gaan en zodoende hebben we het geloof in ons zelf en in de wereld kunnen bewaren. Dit te beseffen, stemt tot dankbaarheid. Zo had het kunnen zijn. Het is anders geworden! Maar, hetgeen ik hierboven schreef, hoe het had kunnen zijn, is toch ook een toekomstbeeld. Zo zal het straks zijn. Zomerkampen en een congres. We durven nog niets beloven, maar er wordt aan gewerkt. En dan . . . . tot kijk op het Congres!

NICO

In Memoriam Dr. Jac. P. Thijsse * 8 Januari 1945

„Onbekommerd"

Geen had het leven lief als gij:
als duizendvoudig openbaren
van schoonheid, in zichzelven vrij,
een bloei, door niets te evenaren.

Geen nam zo helder en zo fel
elk stuwen, elk ontplooien waar,
het vogellied, hun liefdesspel,
het levensrythme van het jaar.

Uw eigen leven was een vuur
van vreugd om elk dier, elke plant,
en om het landschap, fier en puur,
van dit atlantisch nevelstrand.

Gij droeg Uw schat van blij ervaren
zo onnavolgbaar tint'lend uit,
dat duizenden Uw leerling waren,
verdiept in elk natuurgeluid.

Ons allen hebt gij het geleerd
hoe het ten zeerste werd miskend
dit land, zo kleurig geschakeerd,
U gans vertrouwd en toegewend.

Steeds werd de schoonheid ruw verstoord:
hoe zorgeloos, onvermoeid Uw strijd!
Van hart tot hart ging recht Uw woord,
hoezeer door rijken geest geleid.

Nu in 't gebral van deze tijd
Uw helder woord is toegeloken,
Uw lichtend leven ons ontglijdt,
houdt ons Uw voorbeeld ongebroken.

Victor Westhoff.

Het is jammer, dat deze zomer geen 80-jarige Dr. Thijsse door zijn duizenden vrienden kan worden gehuldigd. Dat geen 25-jarige N.J.N. zijn erelid kan danken voor al hetgeen hij voor hem deed. Laten wij denken aan datgene wat Dr. Thijsse ons geleerd heeft door zijn daden en denken, en laten wij doen, wat hij van ons verwacht heeft: ons volk leren liefhebben, wat hij met zijn hele hart bezat: de natuur en het leven.

Wim Klinkenberg

In Memoriam

Wobbe Aarendz. - Drachten
Kees Bennewitz - Delft
Zeger van Boetzelaar - Deventer
Tom Boer - Nijmegen
Jaap Bremer - Den Haag
André Deelder - Haarlem
Kees Ducro - Haarlem
Pim van Gelderen - Rotterdam
Cees Ittmann - Amsterdam
Ine de Jongh - Gameren
Jan van der Klashorst - Haarlem
Kris Ketel - Zwolle
Hannie Kitz van Heyningen - A'dam
Jan Kloos - Dordrecht
Mientje v. d. Lee - Wageningen
Meindert van Schelt - Groningen
Henk van der Schoot - Sappemeer
Hans Sturm - Utrecht
Jeanne Tromp-Meester - Arnhem
Geerlof Wassink - Utrecht
Ger Weevers - Zwolle
Henk van der Woude - Groningen

Het is een lange lijst van namen, en zeer zeker is hij niet eens volledig. Zij zijn allen van ons heengegaan, en het leven, ook het Bondsleven, ging voort. Maar nu wij hun namen weer zien, rijzen herinneringen in ons op aan de dingen, die we samen met hen beleefden. Tal van slachtoffers der Duitse fusillades hebben wij te gedenken: Jan Kloos, Ger Weevers, Kris Ketel, Cees Ittmann, Hans Sturm, Theo van Gogh, Tom Boer en Zeger van Boetzelaar. Gedeeltelijk zijn zij bij de ouderen van ons wel bekend.
Ook zij hadden zich een bevrijding gedacht, die voor hen als voor ons zou zijn. Zij hebben hun leven voor die bevrijding moeten verliezen, en het spreekt vanzelf, dat wij van de toekomst zullen maken, wat wij kunnen, dat wij hun offer niet zullen vergeten. Anderen zijn door oorlogshandelingen gestorven, en wat zal de opgelichte sluier ons nog te zien geven aanstonds? Laten wij goed het grote geluk beseffen, dat wij bezitten, omdat we nog leven en werken kunnen. Dan zullen wij geen van onze gestorven of gedode vrienden vergeten. Dan zal hun dood niet zonder betekenis zijn, al zijn zij enkelen uit millioenen.

NATUURBESCHERMING IN DEZE TIJD

Nu de bossen kaal gehakt, en lanen gesloopt worden, terwijl de mooiste gebieden verdwijnen, door het oorlogsgeweld, kortom alle natuurschoon ondergeschikt gemaakt wordt aan het menselijk geweld, is het dan niet zinneloos om over natuurbescherming te praten, als er zelfs aan mensbescherming niet gedacht wordt?
Neen, meer dan ooit is het nu de taak, om de gedachte aan dit ideaal levend te houden, want wie zijn idealen verliest, zal ook de materiële zorgen niet op zij kunnen zetten. Daarom blijven we vechten voor het behoud van ons landschapsschoon, al is het dan weliswaar nu niet mogelijk om te protesteren tegen aantasting van waardevolle terreinen. Zo heeft de Nat. Besch. Commissie het tenminste aangevoeld, en zo zijn er ondanks de moeilijkheden i.v.m. de nationale toestand, in verschillende plaatsen cursussen georganiseerd over Nat. Besch. onderwerpen, hoewel natuurlijk op veel geringer schaal dan oorspronkelijk het plan was.
Op het ogenblik is ook het houden van dgl. bijeenkomsten bijna onmogelijk en daarom heeft de redactie van het mededelingenblad v.d. Nat. Besch. Commissie zich vol vuur met de verzorging van de nummers bezig gehouden en zullen deze spoedig in de bus van de medewerkers komen rollen.
Meer dan ooit is het thans nodig en nuttig om veel te lezen over de de Natuurbeschermingsproblemen, want nu na de oorlog zullen er grote veranderingen plaats vinden, en hierbij moeten wij N.J.N.-ers onze houding weten te bepalen, want ook onze medewerking zal worden gevraagd.
Denk maar eens aan de opvoeding van de jengd, die nu alleen maar weet hoe een boom omgehakt wordt, maar niet hoe ze groeien, het bondsgidsenwerk bij de A.N.W.B. het opzoeken van waardevolle terreinen enz.
We zullen dus een grondige studie van de Nat. Besch. kwesties moeten maken, zodat er op het naoorlogse congres, een bevredigende N.J.N. houding gevonden kan worden, terwijl ieder van ons zijn taak bij de opvoeding, naar behoren kan vervullen.
Besteed je vrije tijd dus nuttig door het lezen van allerlei literatuur op dit gebied, waarvan ik er hieronder enigen laat volgen:
Natuurbesch. in Nederland, door Feiko Koster, Planologie door Fen P. Bakker Schut, Het Naardermeer door E. v. Zinderen Bakker, Bebouwing en

behoud van Natuurruimten, uitgaven v. d. Contact-Commissie, Commissie v. Monumentenzorg, Bond Heemschut, IT Fryske Gea, Jaarboeken van Natuurmonumenten, Uitgaven v/h Tijdschrift Mens en Maatschappij, de Levende Natuur en de Medelingenbladen v/d Nat. Besch. Commissie.
Een en ander is wel in de leeszalen te krijgen, en anders schrijf je maar eens naar Wormerringdijk 1, Oostknollendam.

PIET KELDER

VAN HET NATUURHISTORISCH SECRETARIAAT:

1. Mijn postadres is weer Pullelaan 25, Utrecht.

2. In verband met de opstelling en uitgifte van een nieuwe lijst van A.N.S.-sen en D.N.S.-sen wordt verzocht iedere onregelmatigheid in de adressering van mijn 6e rondschrijven. Spoedig aan mij te melden.

3. Willen de Zuidelijke afdelings- en districtsfunctionarissen mij verslagen zenden van eventueel gehouden weekends, kampen, cursussen enz., v.n. wat betreft de natuurhist. prestaties en kwaliteit?

4. Gevraagd worden gegevens voor een nieuwe sprekerslijst. Stuur mij adressen van N.J.N.ers niet- of oud- N.J.N.ers, die lezingen kunnen houden. Vermeld er bij, of zij ermee accoord gaan, op de lijst te worden geplaatst!

5. Verkrijgbaar zijn bij mij: lantaarnplaatjes catalogi, inventarisatie handl. en handl. P.B.L., tevens de syllabus voor de natuurbesch. cursus in beperkte voorraad, dus alleen serieuze candidaten. Elke A.N.S heeft een exemplaar, zo niet, dan stelt hij zich met mij in verbinding.

6. Elke A.N.S. heeft een artikel ontvangen over een op het aanstaande congres te bespreken reorganisatie van de Natuurhist. leiding en werkzaamheid in de bond. Vraag hem, lees en lever me je commentaar en suggesties. K.

MEDEDELINGEN:

Het Centraal Bestuur bestaat uit:

Alg. Voorz.: Wim Klinkenberg, p/a Petrus Campersingel 243, Groningen.
Alg. Secr.: Mien Doeksen, „Nijehorst", Maarn.
Alg. Penn.: Rie van Maarleveld, Friese Weg 22, Alkmaar.
Kampsecr.: Nico Swierstra, A. M. van Schuurmansingel 5, Franeker.
Nat. Hist. Secr.: Klaas van Asperen, Pullelaan 25, Utrecht.
Red.: Tineke Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen.
Adreswijzigingen: Tiny Hoekstra, Dahliastr. 5, Zwolle, ook klachten expeditie.

Oude sokken: Alle leden, geboren in 1921 blijven lid tot het e.k. congres.

Geldkwesties: 1. Wil ieder, die nog iets over de financiën van de zomerkampen heeft, dit zo gauw mogelijk met mij afdoen? 2. Alg. leden betalen aan hun districtleider. 3. Er zijn nog afdelingen die de afdracht Mei 1944 niet betaald hebben!! 4. Aanslag 1945 is in aantocht.

Nieuw opgericht: In October 1944 kwam Rotterdam-Zuid ter wereld, en op 17 April 1945 de afd. Vlaardingen. Welkom in de bond!

Geëvacueerden: Alle geëvacueerde leden van welke afdeling dan ook geven onmiddelijk hun nieuwe adres op aan: Tiny Hoekstra, adres zie boven. Opgeven van welke afdeling je lid was, en van welke afdeling je lid wilt worden. Wij zorgen dan voor het contact met de betrokken secretaris.

Afdelingssecretarissen: Houd je aan het rondschrijven van Wim Klinkenberg, en zend onmiddelijk de ledenlijsten, bestuurs, en alle andere gevraagde gegevens op naar de vermelde lieden. De Bondswinkel heeft alleen nog Keientabellen. Jan Luit, Turftorenstraat 28, Groningen.

Congres: Wij hopen in Juni of Juli een congres te houden. Nadere mededelingen volgen zo spoedig mogelijk.

Aan de typografische talenten in den bond: Wij stellen ons voor om onze Bondsuitgaven voortaan in een uniform bandje te laten verschijnen in het formaat van de mossentabel. Wie levert ons een ontwerp? Stuur ze naar Tineke, die ook alle inlichtingen verschaft.

AMOEBA: Voorlopig blijft een mededelingenblad verschijnen. In October hopen we de in 1942 stopgezette jaargang met drie nummers op kunstdruk-

papier te voltooien. In 1946 zou dan een nieuwe jaargang beginnen. Op het congres zal hier nog wel het nodige over gezegd worden.

Van de redactie: Dit nummer is samengesteld door Tineke en Wim Klinkenberg. Het is een combinatie van wat gereed lag als blad voor Maart 1945, en het na-oorlogsnummer. Het is in grote haast vervaardigd, en we hopen spoedig meer actuele gegevens over Bond en leden te kunnen geven. Zend zoveel copy in, als je wilt over alles, wat de Bond en zijn doelstelling raakt. We moeten door ons orgaan weer een band krijgen, die allen bindt.

Uitgever: Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, verschijnt 4 x per jaar. Redactrice: Tineke Schilthuis, Grote Markt 43c, Groningen. Expeditie: Tiny Hoekstra, Dahliastraat 5, Zwolle - Drukker: Gebr. den Oudsten, Lekkerkerk.

DRUKWERK

Mej.
den Heer
.....

.....

NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE
Exp.-Adres: TINY HOEKSTRA
Dahliastraat 5 - ZWOLLE

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

WINTERCONGRES

1945

van donderdag 27 december

tot en met

maandag 31 december

in de Buitensociëteit te Zwolle

De herinnering aan onze Drachtense reunie ligt nog vers in ons geheugen en daar zijn zowaar de convo's voor het volgende congres alweer.

Was Drachten, het eerste vredescongres goed, Zwolle, het tweede naoorlogse congres, wordt nog beter en zal helemaal in vooroorlogse stijl gehouden worden.

En al hebben we pas geleden over alle problemen betreffende de N.J.N. 5 dagen lang geboomd, ook voor ons wintercongres staat alweer een lange beschrijvingsbrief op het programma. We zullen nu vooral de N.J.N. naar binnen moeten gaan bekijken en onze eigen organisatie eens goed onder de loupe nemen. Daarom is het nodig, dat er weer een groot aantal mensen op het congres komt. We schrijven niemand af, en we verzekeren jullie, dat je op je gemak de vergadering kunt bijwonen. We hebben een zaal met 1100 zitplaatsen; dit zal dus wel genoeg zijn.

Het spreekt wel vanzelf, dat we met die grote volksmenigte in Drachten op organisatorisch gebied weer heel veel ervaring hebben opgedaan. Daarom gaan we de organisatie van 't Zwolse congres nog iets beter maken. Dit kan echter alleen slagen, wanneer we op jullie medewerking kunnen rekenen. Doe precies wat het congresbestuur je voorschrijft, geef je tijdig op, volgens de regels, die hieronder zijn aangegeven. De opgavetermijn is lang genoeg.

Dus mensen, op naar Zwolle,

op naar ons tweede congres in 1945,

het hoogtepunt van ons Bondsjaar!

Zakelijke mededelingen

Data. Het congres begint op Donderdag 27 Dec. en eindigt op Maandag 31 Dec. Voor Donderdagmorgen 11 uur wordt er niemand toegelaten.

Plaats: Zwolle. We vergaderen in de Buitensocieteit en slapen in enkele gebouwen daar in de buurt. De Buitensocieteit ligt vlak tegenover het station, dat is dus heel gemakkelijk te vinden.

Leiding. De Heer en Mevr. J. de Wilde te Naaldwijk

Administrateur. Haring Land, Siegerswoude.

Congresprijs. 7 gulden te betalen per **postwissel** aan Haring Land. Prijs per dag f 1,75. Reductie aanvragen bij Haring. Voor de sluitingsdatum van de opgave moet je beslist betaald hebben, daar je anders niet toegelaten wordt.

Opgave. Je vult bijgaande kaart volledig in (met blokletters) en stuurt die voor 24 November aan Haring. Ook wanneer je niet zeker weet of je komt, moet je je opgeven.
Opgaven, welke na 24 November binnenkomen, onvolledig ingevulde kaarten en opgaven, die niet per opgavekaart gedaan zijn, gaan ongelezen de prullemand in. Na 24 November ontvangt ieder, die zich op de juiste wijze heeft opgegeven, een aannamekaart, die je naar het congres moet meenemen. Zonder aannamekaart wordt je onherroepelijk teruggestuurd.

Opening. De vergadering wordt Donderdagavond 27 Dec. om 8 uur geopend. De eerste maaltijd is om half zeven. We verwachten dat iedereen om 6 uur aanwezig is.

Meenemen. Alles, wat je aan levensmiddelen en bonnen moet meenemen, wordt op je aannamekaart vermeld. Verder neem je mee: Aannamekaart, minstens twee wollen dekens ('t is winter, hoor!) bord, mok, lepel, vork, voldoende warme kleding. nat. hist. spullen, muziekinstrumenten en beerputten (We gaan zingen, dat de „soos" er van kraakt!)

Reis. De Bond zal zoveel mogelijk de reis organiseren. Tegelijk met je opgavekaart, stuur je de tweede kaart, die is bijgevoegd, volledig ingevuld naar Tiny Hoekstra. Waar mogelijk, zorgt de Bond voor extra wagons e.d.

Verdere inlichtingen bij Stide Valk, Eelderwolde 47, Post Eelde.

Het Congresbestuur

Frankering bij
abonnement
Lekkerkerk

Mej.
den Heer .....

.....

Nederlandse Jeugdbond
voor Natuurstudie
Exp. adres: Bep Maaren
Seringenstraat 30 - Zwolle

.....

Rijksmuseum van Natuurlijke Historie
BIBLIOTHEEK
Leiden

Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie

mededelingenblad no. 2, october 1945

Uitgever: Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, Redacteur: Henk Zwart, Terweeweg 1c, Oegstgeest, Expeditie: Bep Maazen, Seringenstraat 20, Zwolle - Drukker: Gebr. den Oudsten, Lekkerkerk

NA HET CONGRES.

Het is goed geweest, dat we dit Drachtense festijn al direct na de bevrijding hebben gehouden. Alles, wat ons bezig hield, hebben wij in het V.V.V.-gebouw kunnen bespreken, waarbij we vaak heftig, en soms zelfs te heftig, tegenover elkaar hebben gestaan. Een nieuw H.B. is aangetreden, overal komen nieuwe functionarissen in actie, het werk wordt met alle kracht voortgezet. De genomen besluiten zullen geen lege frasen mogen blijken; zowel bij de Natuurbeschermingskwestie als t.a.v. de N.J.G. zullen wij in positieve geest moeten werken, en zodoende ons soms noodgedwongen negatieve standpunt aanvullen. Ik wijs hierbij op de toelichting bij het in dit nummer ingesloten N.J.G.-besluit.

De kring van 1300 jonge mensen, die om het kampvuur gesloten was, is al weer lang verbroken. We zijn weer uiteen gespat, schijnbaar. Maar reeds wenkt het congres van December, steeds blijven er de herinneringen, en is er het werk voor de Bond van iedere dag. Laten wij ons jong, maar niet te jong, tonen. En laten we sterk blijven, als we steeds gebleven zijn. Dan kome er, wat komen moge, maar dan blijven we, wat we 25 jaar zijn geweest: een vrije jeugdbond voor natuurliefde, -studie en -bescherming.

N.J.N. Hoog!

WIM.

KORT VERSLAG VAN DE ALGEMENE VERGADERING, GEHOUDEN OP 14, 15, 16, 17 EN 18 AUGUSTUS 1945 TE DRACHTEN.

Naar de Drachtster Courant meldde, zou burgemeester Hopperus Buma Dinsdagmorgen reeds het congres geopend hebben. In werkelijkheid moesten we echter wachten op een groot aantal deelnemers, dat door vervoersmisère eerst 's avonds arriveerde. Spoedig daarop heette Nico Swierstra, als Congresvoorzitter, de ruim elf honderd deelnemers hartelijk welkom, in het bijzonder de genodigden: de heeren Cleyndert en Van Rijsinge, Majoor Bos van M.G. en de leiding, den heer en mevr. Rombouts.

Inplaats van den burgemeester, die niet aanwezig kon zijn, opende majoor Bos nu officieel het congres.

Daarna beschouwde Wim het afgelopen bondsjaar en schilderde de vele moeilijkheden bij de schier ondraaglijke toestanden en de onderlinge hulp van N.J.N.-ers bij het oplossen van het voedselprobleem.

Vele leden waren ons ontvallen. Staande memoreerden we: Wobbe Aarendz, Kees Bennewitz, Zeger v. Boetzelaar, Tom Boer, Jaap Bremer, André Deelder, Kees Ducro, Pim v. Gelderen, Cees Ittman, Ine de Jongh, Jan v. d. Klashorst, Kris Ketel, Hannie Kitz v. Heyningen, Jan Kloos, Mientje v. d. Lee, Meindert v. Schelt, Henk v. d. Schoot, Hans Sturm, Geerlof Wassink, Ger Weevers, Henk v. d. Woude en Theo v. Gogh. „Een schaduw is over ons Bondsleven getrokken, doch de zon toont ons weer de lichtende verten." Met elkaar zongen we daarna uit volle borst de bakmars.

Nadat er enkele mededelingen waren gedaan feliciteerden Dr. C. v. Rijsinge en H. Cleyndert Azn. resp. namens N.N.V. en de Ver. tot Beh. v. Natuurmonumenten de N.J.N. met haar 25-jarig bestaan. Beiden hoopten, dat de band en de prettige samenwerking tussen N.J.N. en hun vereniging zal blijven.

Mien gaf in haar jaarverslag een overzicht over de gang van zaken en afdelingen, waarvan het aantal reeds tot 86 en dat van de leden reeds tot 3720 was gestegen.

Bij de behandeling van Natuurbeschermingszaken waren de volgende heren als genodigden en vertegenwoordigers aanwezig: Voor het Ministerie van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen Ir. W. C. v. d. Kloot, voor het Nationale Plan Mr. C. A. v. Gorkum, voor N.N.V. Dr. C. v. Rijsinge, voor de Ver. tot Beh. v. Natuurmonumenten H. Cleyndert Azn. en Mr. G. A. Gorter, voor het Staatsbosbeheer Ir. J. Vlieger, en voor It Fryske Gea: M. Wiegersma, D. Dijkstra, G. A. Brouwer en H. Buisman.

Nadat Wim Dr. Jac. P. Thijsse gememoreerd had, bracht Emy Odé als vertegenwoordigster in de werkgroep ter verbreiding van de Nat. besch. gedachte van de C.C. verslag uit. Ze kon over de werkzaamheden van de werkgroep erg kort zijn, omdat er door de omstandigheden geen activiteit was geweest. In een korte inleiding wees Emy er nog op, dat Nat. besch. geen luxe, maar een levensnoodzaak is, en dat het onze plicht is de nat. besch. gedachte onder het volk te verspreiden. Onder dankzegging werd het verslag goedgekeurd, waarna de houding van het C.B. inzake Nat. besch. aan de orde kwam. Wim deelde het C.B.-standpunt mee, en lichtte het toe. Roelof de Wit diende echter een „motie v. afkeuring" in, die niet werd aangenomen, omdat we

geen verslag op plaats gegrepen feiten konden afkeuren. Wel ging de wens van Bram Cnoop Koopmans in vervulling om goedkeuring van de feiten en rechtvaardiging van de houding, welke uit de aard der zaak een persoonlijk karakter droeg, gescheiden te houden. Van de zijde van Natuurmonumenten werd verklaard, dat de indruk, welke de N.J.N. op 18-3-1944 zou hebben gemaakt, was, als kwam ze speciaal om herrie te schoppen. Dat feit zou niet goed te praten zijn met te zeggen, dat de N.J.N.-ers een gebrek aan tact zouden hebben. Op samenwerking werd echter aangedrongen. De heer Buisman wilde nu niet langer oude koeien uit de sloot halen en dus het verslag laten goedkeuren, doch Dick de Jonge was het daarmee niet eens. Iedereen moest weten wat er geschied was. Besloten werd, het verslag op te prikken, zodat iedereen het zou kunnen lezen en beter objectief zou kunnen beoordelen, hetgeen ook beoogd werd met inleidingen, welke door Mr. C. A. v. Gorkum over het Nationale Plan en door Victor Westhoff over het biologisch probleem in de nat. besch., door H. Cleyndert Azn. over het standpunt van natuurmonumenten en tot slot door Wim Klinkenberg als staatsburger en ambteloos N.J.N.-er over: Nieuwe wegen in de natuurbescherming, gehouden werden.
Deze interessante inleidingen zullen apart door de N.J.N. worden uitgegeven.

De heer Cleyndert zette de opvattingen van Natuurmonumenten uiteen en drong aan op samenwerking, doch wees iedere centralisatie af en achtte de C.C. en niet Natuurmonumenten het aangewezen lichaam, welke de verbreiding van de Natuurbeschermingsgedachte ter hand zal moeten nemen.

Wim Klinkenberg betoogde, dat centralisatie hoogst noodzakelijk is en juist Natuurmonumenten met het meeste resultaat de volkseducatie zal kunnen aanpakken.

Na deze beide laatste inleidingen ontstond een discussie.

Mr. Gorter zette nog eens met klem het standpunt van Natuurmonumenten uiteen. Wel samenwerking, maar geen centralisatie. In geen geval Natuurmonumenten als de vereniging, welke de volksopvoeding zou moeten aanvatten.

Emy Odé vroeg, hoe het bij de gedecentraliseerde organisatievorm met de financiën zou gaan. Ze beklaagde die afdelingen, welke voor dat doel met andere verenigingen in die vorm zouden samenwerken.

Ir. George Ittman wees daarna, behalve op de noodzakelijke centralisatie, op het bestaan van de Ver. t. Beh. v. Nat. Mon., doch ook op het ontbreken van een Natuurbeschermings-„beweging". Z.i. zou de fout zijn, dat bewust nagelaten was in Nederland een Natuurbeschermingsbeweging te ontketenen.

Ook Theo Belterman en vervolgens Henk Hueck vonden centralisatie dringend noodzakelijk. Theo achtte het verder een taak van Natuurmonumenten, het volk mee te delen, waarom ze aankoopt en beheert.

Dr. C. v. Rijsinge vond, dat eigenlijk de fout ligt bij de N.N.V. omdat deze in 1905 wel Natuurmonumenten stichtte, doch naliet er het opvoedende instituut in of naast op te trekken. Hij drong daarna uitdrukkelijk op samenwerking aan: „Steek de handen uiteen, laat desnoods wat vallen, doch grijp de uitgestoken handen van andere verenigingen aan en werk samen. Samenwerking, Samenwerking, Samenwerking!!"

In het antwoord aan George Ittman over die beweging vroeg de heer Cleyndert, of we Dr. Jac. P. Thijsse dan nu al waren vergeten. De heer C. was verder van mening, dat we langs de weg van de evolutie ons doel zouden moeten bereiken. Wim Klinkenberg bracht hierop in het midden, dat we nu wel degelijk moeten komen tot een revolutie, een versnelling in het evolutie-proces. Aangaande de financiële zijde van de samenwerking bracht de heer C. in het antwoord aan Emy de Rotterdamse actie ter sprake, en vroeg of daar wel geld voor was. Hij achtte tenslotte de handelwijze van de N.J.N. in strijd met haar uitlatingen en bedoelingen, immers de N.J.N. had bij de Rott. actie Natuurmonumenten niet gevraagd en oordeelde, dat Natuurmonumenten het aangewezen lichaam moest zijn, dat de volkseducatie zal moeten aanpakken. Volgens de heer C. was hier stellig geen sprake van met onwillige honden is het slecht hazen vangen. Hij wees er verder op, dat Natuurmonumenten al veel werk heeft, evenals de N.J.N., wat uit een artikel van Rie v. Maarleveld in de Libertijn moest blijken, en achtte het tenslotte niet juist, „to ride a willing horse to death" — het uiterste vergen van iemands goede wil — in dit geval dus van Natuurmonumenten.

De felle discussie liep dood in een verwarring, welke mede ontstond doordat sommigen meenden, dat Wim als bondsvoorzitter aan het debat deelnam en oordeelden, dat hij niet juist de bondsmening vertegenwoordigde, waarna Wim verklaarde, dan liever af te treden. Volgens Wim kwam zijn instelling niet overeen met die van den Heer C. en was het verschil tussen beide generaties ook duidelijk aan het licht getreden. De A.V. werd bij een emotionele stemming geschorst.

's Avonds na het eten van Stide's lekkere erwtensoep werd de schorsing opgeheven en werd een motie van incompetentie om te oordelen, vanuit de zaal ingediend.

Dick de Jonge, Mattij Slager en Ernst Abma konden zich ermee verenigen in tegenstelling met de rest van het H.B. Ernst, Matty en Dick traden dan ook af. Na een korte uiteenzetting van Dick de Jonge en Roelof de Wit over de naar hun mening aanwezige incompetentie en van

Tjeerd van Andel en Henk Postma over het C.B. standpunt, bood Wim de motie ter stemming aan en deelde mee, dat, wanneer de motie zou worden aangenomen, het H.B. zich genoodzaakt achtte af te treden en in dat geval de algemene Vergadering zou verzoeken de lopende zaken te mogen afdoen.

Met 292 tegen 184 stemmen vóór werd de motie echter verworpen, en achtte de grote meerderheid zich dus wel tot oordelen in staat.

Het H.B.-voorstel inzake de Natuurbescherming werd daarna meegedeeld en ter discussie aangeboden. Door Dr. C. v. Rijsinge werd op een redactie-wijziging aangedrongen, welke ook tot stand kwam.

Donderdagmorgen werd na een korte discussie, waarbij geen nieuwe gezichtspunten meer naar voren werden gebracht, met 352 voor, 118 tegen en 24 blanco stemmen het volgende voorstel aangenomen:

„De Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, bijeen in A.V. te Drachten, overwegende, dat het gewenst is richtlijnen te geven voor het optreden zijner vertegenwoordigers in de Werkgroep ter verbreiding der nat. besch. gedachte der C.C., gehoord de voordrachten, gehouden bij punt 6 der agenda, meer in het bijzonder gehoord de voordrachten van de heer H. Cleyndert Azn. en Wim Klinkenberg, gehoord ook de op deze voordrachten gevolgde discussie, geeft als zijn mening te kennen:

1. Dat de Ver. tot Beh. v. Natuurmonumenten, krachtens de positie, die deze vereniging zich heeft verworven, als de organisatie moet worden beschouwd, die met het meeste gezag, en daardoor met het meeste succes een actie voor de verbreiding der nat. besch. gedachte zal kunnen voeren.

2. Dat in verband hiermee gewenst is, dat zijn vertegenwoordigers in genoemde werkgroep het voorstel naar voren brengen aan de Ver. t. Beh. v. Nat. mon. in Ned. te verzoeken, deze taak op zich te willen nemen.

3. Dat, indien de werkgroep dit voorstel niet aanvaardt, of de Ver. t. Beh. v. Nat. mon. dit verzoek niet inwilligt, de vertegenwoordigers van de N.J.N. in de werkgroep de mogelijkheid van de oprichting ener zelfstandige Nat. besch. Ver. ter sprake zullen brengen.

4. Dat het gewenst is deze aangelegenheid op het eerstvolgende Congres aan de hand van de ervaringen der vertegenwoordigers nader te bespreken."

Het verslag over de houding C.B. inzake Nat. besch. zaken werd uitgesteld tot beleid H.B.

Het verslag van de Nat. Hist. Secr. Klaas v. Asperen werd met een enkele wijziging goedgekeurd. waarna Klaas een uiteenzetting gaf over het H.B.-voorstel om de nat. hist. werkzaamheden te reorganiseren.

Roelof de Wit bracht de wenselijkheid naar voren, reglementair de groepen niet op te heffen en verder het bestuur van de soc. groep deels samen te laten vallen met de botanische comm. Wim wilde echter liever een lichaam.

Bram Cnoop Koopmans achtte het beter, dat niet de N.S., doch een der comm.-leden verslag op de A.V. zou uitbrengen. Klaas oordeelde het echter, evenals de gehele reglementering, van ondergeschikt belang.

Zonder stemming werd het voorstel aangenomen en waren we dus besloten, voor diverse takken van Natuurstudie commissies in het leven te roepen, zo, dat daarnaast werkgroepen kunnen blijven bestaan. Iedere Comm. geeft eens in de twee maanden een blaadje uit en tracht de belangstelling in haar tak van natuurstudie te behartigen en is verantwoording schuldig aan het H.B. De N.S. zal op de A.V. verslag uitbrengen.

Nico Swierstra zette in zijn jaarverslag de vele moeilijkheden, waarmee we bij de kamporganisatie te strijden hebben gehad, uiteen. Hij kon er echter gelukkig op wijzen, dat we ondanks alles deze zomer toch 21 zomerkampen hebben gehad. Na enige vragen en opmerkingen werd het verslag goedgekeurd. Enige suggesties voor het komende congres werden naar voren gebracht. Getracht zal worden het congres in Zwolle te organiseren en geen deelnemers af te schrijven. Het verslag van de penningmeesteresse, Rie van Maarleveld, gaf Bob Muller aanleiding tot het stellen van enige vragen, waarop Rie hem echter geen antwoord schuldig bleef. Bij acclamatie werd het verslag goedgekeurd, evenals onder dankzegging het verslag van de kascommissie, dat meedeelde, dat boeken en bescheiden in orde waren bevonden. Na enig gepraat over de wenselijkheid om de contributie te verhogen, besloten we haar voor 1946 op ƒ 3,50 te stellen. Het H.B.-voorstel om per 1 Mei en 1 Dec. alle met financiële verantwoordelijkheid belaste bondsfunctionarissen boeken en bescheiden ter inzage van de kascommissie te laten geven, werd ook goedgekeurd. Bij de behandeling van de bondsadministratie kwamen nog diverse ideeën over nieuwe en verbeterde bondsuitgaven naar voren. Het opnieuw aanstellen van een administrateur in het C.B. werd na een enkele opmerking goedgekeurd; ook met het instellen van een fotocentrale ging de A.V. accoord. Op stapel staat een jubelboek, dat hopelijk in het voorjaar van 1946 zal verschijnen en dat door Tineke Schilthuis en Frans Tjallingii geredigeerd zal worden. De meer wetenschappelijke uitgave, waarvoor rijkssubsidie is verkregen, zal dit jaar in ontwerp nog klaar moeten zijn.

Bij de behandeling van de N.J.C. en de houding van de N.J.N., hield Klaas van Asperen eerst een informatieve inleiding. Allerlei vragen werden naar aanleiding ervan gesteld en ook kwamen er vanuit de zaal diverse mededelingen. Opvallend was, dat de geluiden uit de diverse landstreken nogal verschilden en dat de ene mededeling wel eens door de andere werd weerlegd, zodat 't een en ander nogal onzeker en vaag bleef.

Bij de principiële behandeling van het humanisme, het Christendom en de zinsnede: trouw aan vaderland en vorstenhuis, kwam de o.i. smalle basis naar voren, welke door Tineke Schilthuis in het H.B.-voorstel ook juist onder woorden werd gebracht. Nadat het voorstel ter discussie was gesteld, ontspon zich een gedachtenwisseling over al of niet toetreden en ontwikkelde zich spoedig een stroming, die het met het H.B. eens was. Een andere sprak zich daarentegen voor toetreding uit. Herbert Bijleveld wees de voor ons te smalle basis aan: dat wij als N.J.N.-ers in de bond niet vragen naar geloofsovertuiging of politieke gezindheid. Arie Bloksma en Cor Kelder pleitten echter voor toetreding, omdat ze het niet erg vonden een en ander voor het grotere doel op te offeren. Met een klein groepje zou de N.J.G. geen rekening kunnen houden tegenover de belangen van een kwantitatief groter deel van de jeugd. De N.J.N. zou verder ook veel beter tot haar recht komen.

Jaap Kaal achtte toetreding daarentegen geheel onmogelijk, omdat we dan juist het speciale karakter van de N.J.N.: zelfbestuur en het huisvesten van vogels van diverse pluimage, overboord zouden gooien. Te veel zou er van boven worden geregeld, te weinig invloed zouden de aangesloten groepen kunnen uitoefenen. Met enige kleine wijzigingen werd het H.B.-voorstel aangenomen en goedgekeurd, dat het C.B. voor het perscommuniqué zou zorgdragen.

Het verslag van de redactrice: Tineke Schilthuis, werd vervolgens goedgekeurd. Over de toekomstige inhoud van Amoeba viel nog weinig te zeggen.

Vrijdagavond kwam het beleid H.B. aan de orde en daarmee dus opnieuw het monumentenverslag, dat goedgekeurd werd, nadat enige veranderingen waren aangebracht.

In een ingezonden brief, welke door Dick de Jonge werd voorgelezen en bedoeld was als surrogaat voor een motie van afkeuring, welke „onvermijdelijke consequenties voor een of meer C.B.-ers zou kunnen hebben en waarmee de bondsbelangen waarschijnlijk niet gediend zouden zijn, werd de wijze van optreden van het C.B. bij diverse gelegenheden, zowel intern als naar buiten, betreurd. Er werd aangedrongen bij het nieuwe C.B. „de N.J.N. op een waardiger wijze te vertegenwoordigen en de mening van anderen meer te eerbiedigen". Door Koos Verstappen werd de C.B.-mentaliteit veroordeeld, Roelof de Wit onderstreepte dit nog eens, terwijl Dick de Jonge op enige H.B.- en districtskwesties terug kwam. De oppositie wond zich bij deze gelegenheid nogal op en de discussie vervlakte en daalde door de persoonlijke opmerkingen tot een jeugdbewegers onwaardig peil. De A.V. werd dan ook tot de volgende morgen geschorst.

Staande de vergadering waren de C.B.-candidaten nogal eens gewijzigd en werd Matty Slager door enige afdelingen candidaat voor het secretarisschap gesteld tegen ondergetekende. Bij de bestuursverkiezing werd echter de enige tegencandidatuur teruggetrokken en werden zonder stemming alle candidaten verkozen.

Het voorstel door Huug van Win ingediend en verdedigd om aan het C.B. een aparte nat. beschermingssecretaris toe te voegen, werd verworpen. (296, 2 tegen; 166 voor en 30 blanco.)

Na de H.B.-wisseling bedankte Wim de afgetreden H.B.-ers voor hun werkzaamheden en kwam de rondvraag aan de beurt, welke echter niets belangrijks opleverde. Met enige hartige woorden wees Wim op de belangrijkheid van deze vergadering en de taak, welke voor ons ligt.

Met het gezamenlijk zingen van de Bakmars — het daverde! — besloten we deze eerste A.V. 1945.

HENDRIKUS.

STANDPUNT VAN DE NEDERLANDSE JEUGDBOND VOOR NATUURSTUDIE INZAKE DE NEDERLANDSE JEUGD GEMEENSCHAP.

De Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, in vergadering bijeen te Drachten op 17 Augustus 1945, komt ten opzichte van zijn verhouding tot de Nederlandse Jeugdgemeenschap tot de conclusie, dat het zeer gewenst is, dat er een overkoepelende organisatie in het leven wordt geroepen, die de Nederlandse Jeugd verenigt en voor de ongeorganiseerde jeugd een derde milieu tracht te scheppen.

Hij erkent, dat voor dit werk de vorm van de geleide jeugdorganisatie moet worden gekozen. Hij is bereid op alle punten, waar dat mogelijk is, met de N.J.G. samen te werken, maar acht het niet mogelijk, zich bij de N.J.G. in zijn huidige vorm aan te sluiten, en wel om de volgende redenen:

1e. De N.J.G. is op een te smalle basis gefundeerd: zij eist van de toetredende verenigingen instemming met een beginselverklaring, die hen dwingt een standpunt te bepalen omtrent onderwerpen, die met doel en strekking van een aantal verenigingen niet in enig verband staan, zodat deze verenigingen zich hierover niet wensen uit te spreken. Hierbij wordt vooral gedoeld op de zinsneden, dat trouw moet worden aangekweekt aan vaderland en vorstenhuis, en dat de waarden waarheid, gerechtigheid en naastenliefde in de historie van ons volk uit het Christendom gegroeid zijn.

2e. De vorm van jeugdorganisatie, die de initiatiefnemers als grondvorm voor ogen gestaan heeft, is zozeer verschillend van de organisatievorm van de N.J.N., dat deze niet, dan met de opoffering van zijn eigen aard, zich daaraan zal kunnen aanpassen.

3e. In de N.J.N. zijn geestelijke, zedelijke en lichamelijke opvoeding zozeer met elkander vervlochten, dat het onmogelijk is, ze aan bepaalde minimum-eisen aan te passen, zonder zijn karakter geweld aan te doen.

4e. De organisatievorm van de N.J.G., zoals deze in het stichtingsreglement is voorgesteld, laat de aangesloten verenigingen te weinig invloed.

Toelichting.

1. Sinds 1943 heeft zich in de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie steeds duidelijker de drang tot samenwerking met andere jeugdgroepen, zowel ten bate van elkaar, als van de niet-georganiseerde jeugd, gedemonstreerd. In tal van plaatsen nam de N.J.N. leiding bij het oprichten van plaatselijke jeugdfederaties (o.a. in de Zaanstreek en Groningen), in andere plaatsen behoorde hij mede tot de initiatiefnemers (o.a. in Amsterdam en Alkmaar). Daar kwam men tot een federatie, die plaatselijke jeugdgroeperingen van zeer uiteenlopende aard omvatte, zonder dat men zich reeds vastlegde op een beginselverklaring. Het doel was, begrip te krijgen voor elkanders sfeer en werkwijze en met elkaar de ongeorganiseerde jeugd te bereiken.

   De na de bevrijding gestichte N.J.G. is echter met een beginselverklaring zijn werk begonnen en tracht daarop alle groepen in zich te verenigen. Het valt dan op, dat hierin punten als essentieel naar voren komen, die, naar onze en naar ons bekend is, ook anderer mening, niet het wezen van het beginsel raken. Wij citeren hier:

   Haar arbeid geschiedt in waarden van hoger orde, waarheid, gerechtigheid en naastenliefde, zoals deze in de historie van ons volk gegroeid zijn uit het Chrstendom en die in de eerbiediging van den medemens één van haar hoogste uitingen vinden.

   Zij erkent in haar organisatie een verscheidenheid, maar weet zich in haar geheel deel van onze volksgemeenschap en kweekt daartoe trouw aan vaderland en vorstenhuis.

   Zij weet zich verbonden met de jeugd der gebiedsdelen van ons rijk buiten Europa en met de jeugd van alle landen in haar strijd voor een rechtvaardige samenleving der volkeren. Onzes inziens mag een beginselverklaring voor niemand een beletsel vormen, als het hem gaat om aan de verwezenlijking van een zakelijk doel, waar hij mee instemt, deel te nemen. Deze opvatting komt reeds 25 jaar tot uiting in de statuten van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie, die luiden:

   Art. 2: Het doel van de bond is:

   a. de kennis van en de liefde voor de natuur onder de jongeren in Nederland aan te kweken en uit te breiden,

   b. de natuurbescherming.

   Art. 6: Leden van de bond kunnen zijn allen, die instemmen met het doel van de bond, mits zij de leeftijd van 12 jaar hebben bereikt en die van 23 jaar niet hebben overschreden.

   Zij is ook steeds tot uiting gekomen in de practijk: de N.J.N. telt onder zijn leden personen van alle geloofs- en levensovertuiging, zonder dat dit ooit het nastreven van het zakelijke doel heeft belemmerd. Bovendien wordt hierdoor een sfeer geschapen van onderlinge waardering en verdraagzaamheid, van eerbied voor elkanders overtuiging. In de beginselverklaring van de N.J.G. komt, zoals gezegd, wel zulk een beletsel voor en dus zou de N.J.N. bij toetreding zijn eigen basis versmallen en daardoor een stap terug doen op de weg, die naar het ideaal van de N.J.G. voert, en waarop deze reeds een zeer belangrijke stap heeft gedaan, door organisaties van zo verschillende richting te verenigen.

2. In de drie overige punten van ons besluit komt het verschil in karakter en werkwijze van de N.J.G. en de N.J.N. naar voren. De N.J.N. is van mening, dat voor het scheppen van een derde milieu voor de ongeorganiseerde jeugd, de geleide jeugdbeweging de aangewezen vorm is. Bij het vormen van dit milieu heeft echter de vrije jeugdbeweging zeer zeker een plaats en taak: zonder dat zij zelf het merendeel dier ongeorganiseerde jeugd zal kunnen opnemen. De N.J.G., die noodzakelijkerwijs een geleid karakter heeft voor de jeugdorganisaties, die de ongeorganiseerde jeugd zullen opnemen, zal daarnaast voor de vrije jeugdbeweging een aparte plaats moeten open laten, opdat deze haar specifieke taak in de N.J.G. kan verrichten. Dit houdt in, dat de eisen, die de N.J.G. thans aan de toegetreden — en geleide — jeugdorganisaties stelt, niet dezelfde voor de vrije jeugdbeweging kunnen zijn.

   De N.J.N., als onderdeel van die vrije jeugdbeweging, ziet zijn taak in het aankweken van liefde voor, het verbreiden van de kennis van en bescherming van de natuur, en tevens het ten bate van de gehele jeugd toepassen van in eigen organisatie verkregen ervaring en verantwoordelijkheidsbesef, voortvloeiende uit de zelfwerkzaamheid van de leden.

Deze uit zich o.a. in:

1e. Het geheel zelfstandig organiseren van kampen en congressen, zoals b.v. het laatste congres in Drachten met 1100 deelnemende leden.

2e. Het geheel zelfstandig bepalen van een standpunt in principiële aangelegenheden, als natuurbeschermingsorganisatie en houding t.o.v. de N.J.G.

3e. De volledige autonomie van afdelings-, districts- en bondsbesturen, die uit en door de leden van 12—23 jaar op volkomen democratische wijze zijn verkozen en dus ten volle verantwoording voor hun daden schuldig zijn.

4e. Het zelfstandig leveren van practische bijdragen op het gebied van de natuurlijke historie en natuurbescherming, wat o.a. in de bekende uitgaven van de N.J.N. tot uiting gekomen is.

De N.J.N. is van mening, met deze toelichting op het in Drachten genomen besluit voldoende zijn standpunt, ook in positieve zin, te hebben verduidelijkt.

DE NAT. HIST. REORGANISATIE VAN DE BOND.

Op het congres is, zoals jullie weten, besloten om een geheel nieuwe nat. hist. organisatie door te voeren in de bond. Voor hen, die niet in Drachten waren, wil ik nog even in het kort zeggen, wat deze inhoudt. Het beoefenen van een bepaalde tak van natuurstudie zal in het vervolg niet meer overgelaten worden aan de meer of minder grote activiteit van enkele mensen in de bond zonder contact met het C.B., of aan een N.S., die er wellicht niets van af weet of er te weinig tijd voor heeft, maar er zijn nu commissies ingesteld van 2 of 3 man, die de N.S. elk op hun gebied bijstaan: voor planten en mossen e.d., voor vogels, voor hybi, voor het strand, voor insecten, voor geologie en voor natuurbescherming.

De taak van deze commissies is het geven van voorlichting, het vormen van nat. hist. krachten door kadervorming, lezingen, excursies, weekends, etc. en het uitgeven en redigeren van een orgaan.

Nu moeten we niet denken, dat deze reorganisatie alleen de hogere leiding in de bond aangaat, en voor de „gewone" leden van geen belang is. Het hele plan zal eenvoudigweg mislukken als we niet **allemaal** meewerken, van het jongste klunsje tot de beste vakman. Alles hangt van jullie enthousiasme en activiteit af!

Straks moeten we uitmaken, tot welke tak van natuurstudie we ons het meest aangetrokken voelen; of we graag wat meer van hybi willen weten, of dat je toch het meest voor pietjes of voor vlinders voelt. Denk er over na en geef je naam op aan je A.N.S. Deze geeft je naam door naar den administrateur van de commissies.

Je krijgt dan een blaadje, waarin allerlei dingen zullen staan: eenvoudige stof voor de jongeren, determineer-tabellen, berichten over kaders, weekends, e.d., maar vooral moet er ook in komen eigen werk van de leden, oproepen om medewerking, en je begrijpt dat we daarvoor allemaal ons best moeten doen die paar lui van de commissie kunnen het blaadje toch niet vol krijgen; bovendien hebben ze nog veel meer te doen.

Ze moeten ook vaklui kweken op hun gebied en daarvoor gaan ze plaatselijk kaders organiseren, waarbij ze natuurlijk gebruik maken van eventueel al bestaande. Maar ook daarvoor hebben ze jullie hulp nodig: de belangstelling voor kaders en de activiteit erin moet per slot van jullie uitgaan! Maar als deze er zijn, dan kun je ook veel meer werk doen en meer succes hebben dan vroeger: de commissie beschikt over sprekerslijsten, ze geeft advies over de manier waarop je een kader aanpakt, ze vertelt je, welke boeken je kunt gebruiken, ze stuurt vaklui naar weekends, enz.

Voor het lezen van de blaadjes moet je contributie betalen. Voel je echter b.v. zowel veel voor vogels, als voor hybi, en wordt het lezen van 2 blaadjes je te duur, dan kun je met een vriend afspreken om samen twee te lezen en je elk op één te abonneren. Abonneer je in ieder geval op minstens één blaadje en lees het natuurlijk ook goed, maar wacht beslist niet af. Als iedereen dit doet, hoeven we niet met de commissies te beginnen. Ga dus naar je A.N.S. en die zal zorgen, dat jij één of meer blaadjes krijgt.

De oude werkgroepen zijn opgeheven, behalve de strand- en de sjoc-groep. De strandgroep is gebleven als onderdeel van een gecombineerde werkgroep met het N.N.V., terwijl de sjocgroep als buitenbeentje is blijven bestaan, omdat de leden behoefte voelden aan een eigen kring, waarin ze de resultaten van hun werk konden uitwisselen, die meestal verre boven het peil van de gemiddelde N.J.N.-er uitgaan.

We verwachten echter, dat alle lui, die alleen maar lid van een werkgroep zijn voor hun prestige of omdat ze b.v. de sjoc wel aardig vinden, of zelfs omdat het er zo gezellig is, zich terug zullen trekken en zich willen beperken tot het commissie-orgaan, waarin heus ook veel over sjoc en over het strand zal staan!

Van de echte „werkgroepmensen" hopen we echter, dat ze zullen inzien, dat ze in de eerste plaats N.J.N.-er zijn, en dat ze zoveel mogelijk medewerking moeten verlenen aan de commissies: ik denk aan het schrijven van niet te ingewikkelde artikelen, het houden van lezingen en het organiseren van kaders. Laten de commissies nooit vergeefs bij jullie aankloppen.

De nieuwe organisatie van de natuurstudie in de bond kan veel voordelen hebben, maar we zullen daarvoor allemaal ons best moeten doen door enthousiast mee te werken!
De commissies zijn als volgt:
Planten, mossen e.d.: N.S. Gerti Jansen, Prins Hendriklaan 2bis, Utrecht; Red. Wim Meyer, Prins Hendrikkade 96, Zaandam; Secr. Jacques de Blok, Merelstraat 43, Leiden.
Vogels en zoogdieren: N.S. Ab. Perdeck, de Laat de Kanterstraat 32, Leiden; Secr. Nico Pijl, Roggeveenstraat 44, Den Haag; Red. Wijb Dekker, Burg. Knappertlaan 189a, Schiedam.
Geologie: N.S. Tjeerd van Andel, Oranjesingel 7, Groningen; Red. Adrie Witte, Ulvenhoutselaan 25, Breda; Secr. Ton v. d. Hammen, Warande 53, Schiedam.
Hybi: N.S. Dick Hillenius, Singel 404, Amsterdam; Red. Harm Mulder, Ernst Casimirlaan 32, Groningen.
Strand: N.S. Jenne Zijlstra, Parkweg 151a, Groningen; Red. Peter Florschütz, Oosterstraat 3, Utrecht; Secr. Henk Diessel, Rustenburgerstraat 200[1], Amsterdam.
Insecten: N.S. Jan Huisenga, Nieuwstraat 35, Purmerend; Secr. Truus van Oyen, Witte Singel 28, Leiden; Red. Frank de Graaf, Breitnerstraat 53, Arnhem.
Natuurbescherming: Wim Meyer; Red. Hans Goudswaard, Gordelweg 185d, Rotterdam; Arie Bloksma, Burmanstraat 36, Amsterdam; Arie Bakker, Gr. Florisstraat 14 Schiedam.
Algemeen administrateur van alle commissies: Marten van der Meulen, Bosstraat 13, Assen.

TJALLING.

OPROEP AAN ALLEN, DIE FOTOGRAFEREN.

Willen allen, die fotograferen, hetzij met kleinbeeld of box, zich opgeven aan Henk Zunderdorp, Vlierboomstraat 387, Den Haag? Zij krijgen dan binnenkort nader bericht over de bonds-foto-centrale.

FOTOSCHRIFTEN. ZOMERCONGRES.

Willen allen, die op het congres foto's gemaakt hebben, hier, voor het fotoschrift een afdruk vóór 20 October zenden aan Henk Zunderdorp, met vermelding of zij het negatief in bruikleen aan de bond willen afstaan, of dat zij zelf voor de afdrukken kunnen zorgen, en zo ja, tegen welke prijs.

CENTRAAL BESTUUR.

Voorzitter: Wim Klinkenberg, Hortensiastraat 1, Zwolle.
Secretaris: Hendrikus v. d. Laan, Julianastraat 27, Zwolle.
Penningmeesteresse: Elly Desmit, Brederodestraat 75, Amsterdam, giro: 224885 ten name alg. penningmeesteresse N.J.N.
Nat. hist. secr.: Harm Tjalling Waterkolk, Pijpstraat 2a, Groningen.
Kampsecretaris: Stide Valk, Eelderwolde 47, Post Eelde.
Redacteur: Henk Zwart, Terweeweg 1c, Oegstgeest.
Administrateur: André de Wilde, Nieuwe Mare 27, Leiden.
Hoofdbestuur, bestaande uit het C.B. en als voorzitters van de Districtsbesturen voor:
D. I Jan Hospers, Noorderhaven Zuidzijde 44a, Groningen.
D. II Ade Kruimer, Kleine Kolonieweg 107, Elspeet.
D. III Herman Nyhoff, W. Pyrmontlaan 2, Soestdijk.
D. IV Bram Cnoop Koopmans, J. J. Viottastraat 5, Amsterdam.
D. V Gerard Schuurman, K. van 't Veerstraat 49, Alkmaar.
D. VI Loe van Oyen, Plantage Prinsenlaan 9, Amsterdam, C.
D. VII Corry van Gelderen, Betje Wolffstraat 6, Rotterdam (W.)
D. VIII Mien van Rooyen, Kamperfoeliestraat 78, Goes.
D. IX Henk de Stigter, Markt 5, Ede.
D. X Roelf Veldhuizen, Blesse (Fr.).
D. XI Leo van Gulik, Boerhavelaan 44, Eindhoven.

Assistenten:
A. Van den N.S.: voor tentoonstellingszaken: Willy Westendorp, Transvaalkade 9, Amsterdam (O.); voor landelijk basis logboek: Jaap Taapken, Sophialaan 27, Hilversum.
B. van den kampsecretaris: commissaris van materiaal: Gerrit Billenkamp, Petrus Hendrikszoonstraat 28a, Groningen.
C. van den secretaris: bondsstencillaar: Kees Kieft, Holleweg G 93, Heiloo; ledenadministratie: Bep Maazen, Seringenstraat 20, Zwolle.
D. van den administrateur: voor foto- en lantaarnplaatjes collectie: Henk Zunderdorp, Vlierboomstraat 387, Den Haag.

MEDEDELINGEN.

Willen zij, die nog zwachtels, Cambric windsels, veiligheidsspelden, taft of driekante doeken van de bond in hun bezit hebben, die terug sturen naar Elly Desmit, Brederodestraat 75, Amsterdam?
Van den administrateur: In de bondswinkel niets meer voorradig.
Van den kampsecretaris: Wil iedereen, die nog niet in het bezit is van een kampeerkaart, er zo spoedig mogelijk een aanvragen bij de A.N.W.B. 't Kost maar één kwartje en zo'n kaart heb je in de toekomst beslist nodig om te kamperen.

Van de penningmeesteresse: Willen alle donateurs binnen een week na ontvangst van dit blad hun donatie voldoen op gironummer 224885 ten name van de alg. penningmeesteresse van de N.J.N.

Congres: Binnen zeer korte tijd kunnen jullie de convo's van het wintercongres, dat we in Zwolle houden, verwachten. Voor gevonden en verloren voorwerpen van het congres in Drachten, moet je je wenden tot: Adri Sneeuw, Van Beresteynstraat 17, Veendam.

Zij, die nog bondsmateriaal (tenten, gammels, veepotten, e.d.) in hun bezit hebben, of weten waar zich dit bevindt, worden verzocht de tenten te sturen aan Firma Koos, Lage der A 5, Groningen, en het andere materiaal naar J. Luit, Lukke Nieuwstraat 40—42, Groningen.

Van den redacteur: Lang gewacht en stil gezwegen, nooit gedacht en toch gekregen . . . Ik raad jullie aan, dit mededelingenblad goed te bewaren, daar het voorlopig wel het laatste zal zijn. In November komt n.l. Amoeba weer. Met veel moeite hebben we eindelijk een vergunning weten te krijgen. Ik verwacht dus binnenkort grote stromen copy en foto's over alle onderwerpen.

Dat dit mededelingenblad zo laat verschijnt, ligt ook aan de vergunning, die we pas zo laat kregen.

DRUKWERK

STICHTING 1940-1945
POSTGIRONUMMER
194045

Frankeering
bij abonnement
Lekkerkerk
14 XII 1945

Mej.
den Heer D. Leenhouwt

Mr Jan v. Houtenstr. 89 b
Groningenweg 57
's Gravenhage
Apeldoorn

NEDERLANDSE JEUGDBOND
VOOR NATUURSTUDIE
Exp.-Adres: BEP MAAZEN
Seringenstraat 20 - ZWOLLE